Nr. 24 (15.115). Lwów, piątek 3. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 24 (15.115). Львів, пятниця 3. лютого 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ

поможуть Франції та Англії на випадок війни?

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

През. Рузвелт приняв членів військової комісії сенату. Про хід розмови не появився ніякий комунікат, але у пресі появилася вістка, що Рузвелт заявив, що Америка поможе Англії та Франції на випадок конфлікту з Італією та Німеччиною. Як твердить „Ню Йорк Гералд Трібюн", Рузвелт заявив, що Америка мусить бути готова доставити на випадок війни всього, що їм буде потрібне, але вони мусітимуть за те заплатити. Не значить це, щоб Америка мала висилати свої війська до Европи. Деякі часописи твердять, що Рузвелт сказав м. ін.: „Кордон Америки є тепер у Франції".

ВІДГУК У ФРАНЦІЇ.

Французька преса обговорює цю конференцію. „Ентрансіжан" квестіонує автентичність заяви Рузвелта і доходить до такого висновку: Будьмо вдоволені, що ми не осамітнені, але робім так, якби ми мали залишитися на власні сили.

ДЕПАРТАМЕНТ МАРИНАРКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ УКРІПИТЬ І ПОБУДУЄ МОРСЬКУ БАЗУ НА ОСТРОВАХ ҐУАМ.

Заступник секретаря департаменту маринарки Едісон заперечив на засіданні морської комісії парляменту поголоску, немовби департамент маринарки дістав 5,000.000 долярів кредиту на укріплення острова Ґуам на Тихому Океані.

Зате департамент маринарки застеріг собі право, поставити внесок, щоб палата послів признала кредити на будову морської бази на Ґуамі, якщо з огляду на міжнародне положення це буде необхідне.

—o—

Велика Британія шукає контакту

ЗІ СССР?

Льондонський „Стар" твердить, що Англія навязує контакт зі СССР. Розмови нового брит. амбасадора у Москві з місцевими урядовими колами усунуть основу большевицьких замітів, мовляв: Англія від деякого часу іґнорує становище СССР у закордонній політиці. Незабавом між обома державами дійде до виміни поглядів на актуальну політику.

БРИТІЙСЬКИЙ КАБІНЕТ РАДИТЬ НАД СПРАВАМИ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ.

В середу рано відбулося засідання британського уряду, присвячене в першу чергу справам оборони. Не взяло в ньому участи двох новоіменованих міністрів: міністр координації оборони Четфільд, який тепер їде з Індії до Англії, та міністр рільництва Дейвіс, якого ще не заприсяжено.

РОЗМОВА БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ З ІТАЛІЙСЬКИМ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Болгарський король Борис відбув у болгарському посольстві в Римі розмову з італійським міністром закордонних справ Чяном.

—o—

Зміни в румунськім уряді

Румунський уряд зібрався в середу на засідання і рішив перевести деякі особові зміни у своїм складі. Теку нац. оборони та озброєння дістануть цивільні особи. До уряду приймуть кількох міністрів зі Семигороду. Крім того змінять кількох резидентів.

Чехословаччина не зобовязалася перепускати

через свою територію німецьких військ.

МІЖ БЕРЛІНОМ І ПРАГОЮ НЕМА НІЯКИХ ТАЙНИХ ДОГОВОРІВ.

Німецькі офіційні кола рішучо заперечили поголоски з чужої преси, немов би Прага заключила з Берліном тайний договір, дозволяючи німецьким військам на перемарш через чеську територію, та умову про екстрадицію політичних вязнів. Ці обі вістки неправдиві.

Реконструкція турецького уряду.

Перед новими виборами до турецького парлям енту?

У Туреччині подався до димісії премієр, міністр рільництва та міністр внутр. справ. Цей останній став головою уряду.

Коли взяти під увагу, що недавно уступили міністри оборони, справедливости та освіти, зясуємо собі, що йде тут мабуть про постепенну зміну майже цілого уряду, що матиме поважний вплив на турецьку внутрішню й закордонну політику.

Уряд і республиканськo-народня партія задумує розписати вибори до парляменту, не чекаючи кінця каденції теперішньої законодатної палати.

ЛИТОВСЬКІ ЧАСОПИСИ ДІСТАЛИ ДЕБІТ У ПОЛЬЩІ, ПОЛЬСЬКІ — НА ЛИТВІ.

У висліді порозуміння між Польщею та Литвою, від 20. січня ц. р. приверненo дебіт усім польським часописам на Литві і литовським — в Польщі. Від того дня всі польські часописи можуть доходити на Литву, а литовські часописи підлягають у Польщі лиш загальним обмеженням для закордонної преси.

Еспанські національні війська увійшли до провінції Херони.

Нац. війська увійшли до провінції Херони. Вони заняли місцевости Тордера і Фохас де Тордера, на шляху з Барсельони до Херони. Також на всіх інших відтинках катальонського фронту пішли нац. війська вперед.

88.000 ЕСПАНСЬКИХ ЖІНОК І ДІТЕЙ ВИЇХАЛО У ГЛИБИНУ ФРАНЦІЇ.

Французька влада утворила біля Перпініяну табор, де приміститься кількадесять тисяч еспанських утікачів. 38.000 жінок та дітей вислано у глибину Франції. Серед утікачів не помічено жадних пошестей, всетаки у віддалі 20-ох км. від франко-еспанської границі проведено санітарний кордон.

Міністри Сарро і Рюкар відбувають інспекційну подорож вздовж кордону.

Швайцарія продовжила військову службу.

Швайцарська рада кантонів приняла закон, що продовжує час вишколу піхоти до 116 днів, драгонів до 130 днів, у підстаршинських школах до 3 тижнів, у старшинських школах піхоти до 38 днів, у старшин. школах артилерії та летунства до 102 днів, у старш. школах санітарної та ветеринарної служби до 53 днів, у старш. школах інтендантури й обозу до 60 днів, у старш. школах самоходових військ до 81 днів.

Ревізія громадянства у чехо-словако-українській федерації.

1. лютого оголошено рішення центрального уряду федерації у справі виселення чужинецького елементу. На основі нового розпорядку, особи, що не мають чехо-словако-українського громадянства і не є ні чеської, ні словацької, ні української національности, мають на приказ краєвого уряду покинути територію федерації. Речинець виселення від 1—6 місяців. Розпорядок каже, що це відноситься також до тих осіб з Німеччини, б. Австрії, Польщі та Мадярщини, які після 1. листопада 1918 р. дістали були чехословацьке громадянство. Цей розпорядок має на увазі передовсім жидів, у ніякому разі не торкає він чистокровних німців.

ЗМІНИ В МІНІСТЕРСТВІ СКАРБУ.

З огляду на реорганізацію міністерства скарбу, міністр скарбу переніс дотеперішнього директора уряду державних довгів Якубовського, на становище голови дисциплінарної комісії, іменуючи його директором департаменту.

Рівночасно міністр заіменував Вацлава Драбарка начальником відділу управи довгів у департаменті грошевого обороту.

Голос у дискусії

на Загальному Зїзді Рідної Школи.

Львів, 1. лютого 1939.

(К.) У хвилині, коли ці рядки вийдуть зпід вальця друкарської машини, зберуться делегати Рідної Школи на свій Загальний Зїзд. Тому можемо назвати наш голос, голосом „Діла" у дискусії Зїзду. Очевидна річ, характер нашого голосу в дечому інший: те, на що в першу чергу звертатимуть увагу делегати: досягнення Р. Школи у звітовому році, вислідн організаційної і шкільної праці, матеріяльні здобутки централі і низових клітин, —, все воно для нас хоч цікаве, проте другорядне. Зате на першому місці ставимо питання: **чи Р. Школа виконує ці загально-національні завдання, що їх накладає на неї сучасне положення, потреби і вимоги української нації?**

Перш усього слід підкреслити, що національної вартости Р. Школи не можна міряти кількістю її шкіл або відсотком українських дітей, які до цих шкіл ходять. Згідно з офіціяльною польською статистикою гр.-католицькі і православні шкільні діти творять 19,9 прц. усіх дітей у вселюдних школах цілої держави, себто є їх кругло 930.000. З цього числа напевне 900.000 можемо зарахувати до української народности. Згідно зі звідомленням Р. Школи всього 6.000 дітей ходить до шкіл Р. Школи, отже менше, ніж три четвертини одного відсотка всіх українських дітей! Чи можна цей дріб одного відсотка вважати мірилом вартости і впливу рідношкільної організації в нашому народі?

Цим питанням вказуємо напрямок наших міркувань: вартість Р. Школи не у фактичному її стані посідання у шкільництві і не в поширенні лиш цього стану посідання повинна вона шукати заспокоєння своїх амбіцій. Її вартість в чому іншому: **вона повинна бути творцем, носієм і пропагатором українських виховних і педагогічних ідей, повинна творити зразки здійснювання цих ідей у своїх школах, педагогічних установах і виданнях, врешті зі своїх членів створити армію свідому рідношкільних цілей,** що вміла б проводити в життя засади рідношкільного виховання і впливу української культури також серед молоді поза школами Р. Школи.

Обмежимося цим загальним ствердженням і з його площини підійдемо до деяких справ, які — на нашу думку — повинні бути дискутовані на Зїзді делегатів Р. Школи. Отож, здається нам, треба з мертвої точки рушити справу якоїсь установи, що взяла б на себе завдання розбудовувати українську виховну справу та педагогіку. Чи це буде постійна установа чи періодичні конгреси чи навіть видавництва — це річ сьогодні другорядна. Справді сором для нашої вітки українського народу, що вона цю справу занедбала. Може комусь видатися, що це справа взагалі сьогодні непотрібна. Хтось, хто шукає за кусником хліба, або за школою, де міг би примІститися, не буде спиноватись над педагогічними ідеями. Однак українська установа, яка встановляє плян на дальшу мету, не може заспокоювати лише потреб дня, хоч би як вони були пекучі. Живемо, як український нарід, між двома світами, які будують у себе новий виховний порядок та які саме при допомозі школи і виховання хотять зовсім переформувати, переробити свої громадянства. Чи маємо раптом, неприготовані опинитися колись між двома могутніми бльоками людей, могутніми не так своєю чисельністю, як радше цементом одної всеобхоплюючої їх ідеї?

Та очевидно — це завдання на далеку мету. Є ближчі цілі, на які ми хотіли б також звернути увагу. Від цілого ряду літ подибуємо у звідомленнях Р. Школи цифри, які майже не змінюються. І той самий десяток — з невеликою надвишкою — середніх шкіл і цих 30 кілька народніх шкіл і все лише кілька фахових. Та навіть діточі садки, оця здавалось би масова потреба, не переступають від кількох років цифри, яка вагається довкола шостисот. Ця деяка постійність тих цифр є явищем наскрізь реальним, здебільша від нас незалежним. Ми свідомі цих майже непоборних труднощів, які стрічає Р. Школа, коли хоче свою шкільну мережу поширити. Однак з цього не хочемо витягати висновків, мовляв, треба погодитися з нинішніми умовинами і свою діяльність спрямувати куди інде! Ні! Р. Школа повинна докладати всіх зусиль, щоби виконати своє пряме завдання, себто поширити свій шкільний і виховний український вплив на максімум української дітвори. Одначе саме тут, серед цих завдань Рідної Школи на ближчу мету, подибуємо деякі недостачі, які записуємо на рахунок традиційної діяльности тієї установи не позбавленої — зрештою як кожна — деяких шабльонів.

Звідомлення Р. Школи виказує 105.000 членів. Це безумовно „армія". Чи вона свідома свого членства? Чи це справді **рідношкільники,** чи лише члени, які платять свої вкладки? Ось у впливі на цю армію членів скриваються невикористані досі можливості. **Треба з цих членів зробити свідомих носіїв ідей Р. Школи.** Писемною пропаґандою, живим словом, безпосереднім впливом і притягненням до виконання окреслених завдань треба з цих паперових членів зробити **справжніх** членів Р. Школи. Чи вони ними є? Дозволимо собі сумніватися. Коли у скромній примітці на стороні 126-ій звідомлення читаємо, що в Бережанщині на 24 Кружків РШ лише 6 купувало книжки для своїх бібліотек у книгарні РШ, у Дрогобиччині на 15 лише 2, в Калущині на 6 лише 1; коли не маємо статистики, скільки було батьківських комітетів по школах і здогадуємось, що їх було може кількадесять, замість кількох тисяч; коли рідношкільних бурс є усього 4, а перед війною було їх понад 40; коли лише два Кружки (на поверх 2000) основували в себе стипендійні фонди для бідних учнів — то думаємо, наш сумнів у нинішню конструктивну вартість членів Р. Школи був оправданий. І тому теж це просто ударне завдання, яке собі цьогорічний Зїзд Р. Ш. повинен поставити: продумати засоби, як зі 105.000 членів РШ зробити справжніх членів та з 2000 Кружків РШ зробити справжні творчі станиці Рідної Школи! Коли начільним завданям Р. Школи повинно бути зробити масовим її вплив на націю, то викональний можливий плян реалізації цього вказує перш усього її членство. Від того, як Р. Школа розвяже це завдання усвідомлення і рідношкільного зактивізування своїх низових установ і своїх членів — залежатиме, чи виконає вона ролю, яку для неї призначила сьогоднішна хвилина.

З цим завданням звязана друга проблема, якої Р. Школа не розвяже, спираючись лише на своїй шкільній мережі, що її в теперішних умовинах майже не може розбудовувати. Маємо на думці культурну павперизацію українського народу, як наслідок умовин, серед [illegible] він живе. Стан українського високого і фахового шкільництва на нашій території відомий: воно тактично не істнує. Українських народовищеступневих шкіл, за вимком кількох рідношкільних, майже нема. Польська статистика подає, що народні школи кінчає річно 700.000 молоді, з чого коло 100.000, себто [illegible] відс. вступає до середніх загальноосвітніх і фахових шкіл. Коли приймемо офіціальний відсоток (19.9 прц.) і приложимо його тут, то можемо сказати, що коло 140.000 українських дітей покидає щороку народню школу. Скільки із них іде до середніх шкіл? На нашу оцінку коло 1,200, отже не цілий 1 відс.!! Ці дані, які торкаються всього шкільництва, вказують напрямки української павперизації. Додаймо до цього, що в Польщі 10 відс. дітей не ходить узагалі до школи, себто 600.000 дітей, [illegible] 20.000 учнів не принято до середніх шкіл і 15.000 до фахових. Скільки тут у тих цифрах українських дітей — невідомо. Однак думаємо, що їх певне більше ніж їх виказує віроісповідний відсоток. Міністр Свентославський сказав перед кількома днями в буджетовій комісії, [illegible] вселюдне навчання зреалізовано майже вповні в західних і деяких центральних воєвідствах. Зате нпр. у волинській кураторії аж 20 відс. дітей (у цілій державі 10 відс.!) є поза школою. Також відомо нам, як „приймають" наших дітей до фахових і високих шкіл. Зі сказаного ясно, що культурна павперизація, як масове явище, стає для нашого народу незвичайно загрозлива. Вона обіймає кілька видів: аальфабетизм, звичайний і поворотний, недостатня освіта широких низів, врешті чимраз більший брак інтеліґенції, зокрема інтеліґенції фахової. Такі другорядні наслідки павперизації, як низький ступінь фізичної культури військової [illegible] готови, масової почитности, відчуження [illegible] первнів рідної культури — навіть не [illegible] мо... Хоч і вони у культурному сальді [illegible] народу становлять дуже поважні позиції.

Та це завдання, хоч незвичайно важне, [illegible] те воно переростає сили одної установи. [illegible] повинні розробити і розвязувати всі наші культурно-освітні і наукові організації. Не [illegible] мо у конкретні пропозиції. Хочемо [illegible] лише сказати, що ініціятиву до пляново[illegible] ротьби з культурною павперизацією українського народу на нашій території повинна [illegible] ти Р. Школа.

Ось цих кілька думок хай буде [illegible] причинком до дискусії на Зїзді Р. Школи. [illegible] жали б ми, щоб він станув на висоті [illegible] які вказує йому нинішній час. І — щоб [illegible] дальшим творчим етапом установи, до [illegible] стільки надій привязує українське громадянство.

Женевські відгуки на европейські події.

(Від нашого кореспондента)

Женева, 28. січня 1939.

По короткій сесії Ради Ліґи Націй вернулась до Палати звичайна тиша, що протягнеться до початку травня. Тиша, але ні в якому разі спокій. Нечисленні журналісти, головно з держав, що належать ще до Ліґи, які сходяться звичайно під вечір перебрати звідомлення комісій та переглянути часописи, вимінюють повідомлення та чутки, що надходять з усіх сторін нашого суходолу, та довідуються дещо і від Секретаріяту, хоч його службовці дбайливо оминають „займатися політикою". Між чутками найбільш алярмовими знаходиться і та фантастична, як „проект" заснування „нової Ліґи Націй", що мала б служити противагою женевській. Менш алярмовим, але більш загрозливим уважають тут повідомлення празької „Народні Політика", що „участь Чехо-Словаччини в Лізі Націй не є вже більш необхідна з огляду на те, що службовці цієї інституції обмежуються своєю службою кільком великодержавам, коли ці її потребують." Вістка про намір Мадярщини покинути Ліґу досі не справдилась. Це покищо єдина держава, яка належить одночасно і до Ліґи і до протикомуністичного пакту. Є це дуже добрий приклад і для деяких інших членів Ліґи, що понявню до Московщини не вілзначуються, тимбільше, що московський уряд дедалі чи зважиться піднести питання про можливість одночатної приналежности держав до цих двох інтернаціональних організацій.

Здобуття Барсельони національними [illegible] ськом Еспанії викликало в Женеві [illegible] враження і вдоволення, разом із тим і [illegible] неспокій. Причиною цього франко-італійського напруження, яке з близьким очевидно [illegible] еспанської війни вступає можливо в [illegible] стадію свого розвитку. Небезпека [illegible] між обома латинськими великодержавами [illegible] лягає головно в тім, що внутрішні [illegible] політичні відносини Франції не дають [illegible] му урядові змоги зробити всі потрібні [illegible] ки з наскрізь зміненої політичної [illegible] Европі, зокрема з перемоги національної [illegible] ції над большевицькою інтервенцією. [illegible] цузька преса просто поминає те, що [illegible] себто московська поміч еспанським большевикам, особливо в часі панування [illegible] ліг Франції, йшла через її територію, що [illegible] противилась увесь час признанню [illegible] у війні обом ворожим частинам Еспанії [illegible] тіла ніколи післати свого представника [illegible] госу і до останнього часу підтримувала [illegible] ських большевиків у Женеві. Про те, що [illegible] буття Барсельони є тяжкою поразкою [illegible] сковської акції в Европі, нема [illegible] думок ані в Женеві, ані деінде. Але [illegible] якій мірі є теж поразкою політики і [illegible] що барсельонський уряд у той [illegible] сіб підтримували.

Заяви Риму, що Італія не має [illegible] ктувати найменшого кусника еспанської [illegible]

торії, можна вважати щирими тому, що наслідком кожної спроби в цім напрямі Італія втратила б усі ті міцні звязки з Еспанією, які вона здобула за дволітню війну кровю і життям тисячей своїх синів. Колиж Боне, замість того, щоб визнати в останній хвилині наявність нової міцної національної держави поза Пиринеями та шукати порозуміння з Італією в межах пакту чотирьох великодержав, говорить у своїй великій парляментарній промові про „інтернаціональну“ конференцію та „вдержання“ пакту з СССР, то женевські політичні кола і преса мають справді досить причин для занепокоєння.

Із східно-європейських справ Женеву найбільше зацікавили відвідини міністра закордонних справ Німеччини у Варшаві. В цих відвідинах бачать тут природно ознаку скріплення добросусідських відносин між обома державами. Крім цього, пише такий знавець східно-европейських відносин, як редактор П. Е. Бріке, між іншим у „Журналь де Женев“ таке: „Були здогади, що відносини ці будуть затроєні українською проблемою. Створення в межах нової Чехо-Словаччини автономної Карпатської України викликало противенство між Берліном, Варшавою і Будапештом. Успіх здобутий тут на Вільгельмштрассе був знаком, щодо якого не могло бути сумніву... Але коли Польща не противиться визволенню Совітської України (це була одна з великих ідей Пілсудського), вона не хоче мати турбот за цілість власної території, де перебуває поважна українська меншина. Отже, коли Гітлер хоче, як це припускають щодо нього, „йти на Схід“, чи не наткнеться він обовязково на Польщу. Це не є певне. Варшава і Берлін можуть знайти ще засоби порозуміння“. Далі автор звертає увагу на те, що подорож міністра Рібентропа до Варшави охолодила знов польсько-російські відносини, та що приступлення Мадярщини до антикомуністичного пакту можна уважати закінченням спротиву акції Німеччини на Сході. Нарешті автор зазначує слушно звязок між італійськими домаганнями на берегах Середземного Моря та сучасними політичними відносинами на південному Сході Европи. Останні повідомлення принесені Агенцією „Телепрес“ з Берліна по виїзді міністра Рібентропа з Варшави твердять про згоду між обома державами у справі поборення комунізму як розкладового елементу. Передбачують також, що міжурядові комісії у меншостевих справах почнуть незабаром свою працю.

Отже в Женеві переважає переконання, що політичні події на крайньому заході Европи, як і на її південному Сході розвиватимуться далі та що всі намагання стримати їх та відновити недавні політичні відносини, насків безнадійні. Можливо, що до цієї думки прийдуть незабаром і в Парижі.

М. Данько.

Підготова Швеції на випадок війни.

СТОКГОЛЬМ. Шведський уряд приготовляє проект закону про обовязкову службу праці в часі війни для мужчин і жінок від 18 до 60 року життя.

ҐАФЕНКУ В БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД. Сьогодні передполуднем приїхав сюди на дводневний приватний побут румунський міністр закордонних справ Ґафенку з жінкою

На фронтах Еспзнії.

БАРСЕЛЬОНА. Вчора вночі проголошено перше комунікат головної кватири військ ґен. Франка з Барсельони. Комунікат повідомляє, що війська ген. Франка продвигнулись за вчорашній день на окремих відтинках 10—13 кілометрів уперед. На північному відтинку катальонського фронту занято місто Цефорґ. Війська ген. Франка взяли в полон 2.700 міліціонерів. На фронті провінції Естрамадура та на мадридському фронті Церре лес Анджеллес війська ген. Франка пересунули свої перші лінії на кількасот метрів.

ПАРИЖ. З пограниччя Франції і республики Андора повідомляють, що північна армія ген. Франка наближується до Сео де Урґієль. Цивільне населення міста евакуоване: мужчини вивели до міста Пуїґверда, а жінок та дітей вивезли до Франції. В Бурґ Мадам французький кордон перейшло коло 3.000 жінок, дітей і ранених. Деякі збігці намагають дістатися до Андори, одначе високі гори й сильні сніговії унеможливлюють цю дорогу.

——о——

З польської преси.

„Польським залізницям бракує пляніз у щоденній господарці та інвестиціях“.

Під таким наголовком появилася стаття у щоденнику „Ґонец Варшавскі“ у звязку з дискусією над буджетом міністерства комунікації в буджетовій комісії сойму. Читаємо в ній:

„Ревеляцією для багатьох у Польщі були числа, що їх подав посол Сікорський, референт буджету міністерства комунікації, про стан нашого залізничого табору. Як ревеляція звучали також щирі слова мін. Ульриха, які підтвердили браки в нашій комунікації.“

Автор статті, п. Ст. Р. каже, що в суті речі в тих ревеляціях нема ніяких несподіванок, бо про такий стан, який є тепер на польських залізницях, можна було завжди довідатися з друкованих біляносів і звідомлень. А з тих звідомлень видно було, що справа погіршується.

„На жаль давніший кількалітній кермавнич того ресорту не хотів чи не вмів глянути сміло правді в очі. Славні були його „фінансово-господарські пляни залізниці“ роблені на зріст. Рік по році доходи розчаровували його на сотні міліонів золотих. Злі, нереальні господарські пляни мусіли викликати доривочність і метушню в цілому апараті. Лихо лежало видно дуже глибоко, бо обережніший в укладанні плянів теперішній міністр комунікації не встеріґся і цього року перед великим розчаруванням. Обчислені на 1,012 міліонів золотих головні приходи в 1938. р. — дали в 9-ти місяцях 674 міл. зол. і заповідають дефіцит на суму кількадесяти міліонів золотих. Цей факт потвердив мін. Ульрих льояльно в соймовій комісії... Отже вже в самій залізничій господарці лежить перша причина її недостач. Злі господарські пляни мусять зникнути... Нашим залізницям бракує добрих плянів не тільки в щоденній господарці, але і в інвестиціях. Не вважаючи на те, що віцеміністром є там саме шеф бюра плянів в ОЗН полк. Пясецький.“

Стан залізниць і бюро „Перс“.

У звязку з цими соймовими „ревеляціями“, як теж у звязку з конференцією, що відбулася в січні у Татарові н. Пр. у справі нового розкладу їзди на польських залізницях, появилася у виленському „Слові“ — частинно сконфіскована — стаття п. Й. М., що насвітлює теперішній стан польських залізниць дошукуючись його причин. Автор статті говорив на цю тему з залізничими урядовцями. Питав їх:

„— Скажіть мені, панове, коротко: що саме сталося такого, хто тут винуватий за фатальну площу, що по її похилости почала скочуватися польська залізнича справа?

І дістав відповідь:

„— Виключно бюро „Перс“ (тобто: персональне бюро).“

І після того автор статті почув на адресу того бюра „Перс“ цілу низку закидів.

„Певно кожний подорожний запримітив підчас подорожі, постою чи перебування на залізничих двірцях велике число бадьористих на вигляд юнаків, стиснених у поясі, з підшийкою під бородою, в охайних залізничих одностроях, з револьвером при боці. Представляються дуже добре, часто в рукавичках, зрештою з руками найчастіше заложеними взад або на животі, проходжуються по перонах та двірцевих галях. Вже навіть невправне око дзіка добачить, що ці панове не мають рішуче нічого до роботи. Часто похожають з поліціянтом, забавляючи його розмовою (боюся, що перешкоджують йому в службі). Отож цих панів дуже велике число в цілій Польщі, але ніхто не знає нащо вони є і що вони роблять. Справді, я нераз мав нагоду переконатися, що такий „стражник“ радо шукав би для себе заняття, кудись оглядається, за щось хоче вхопитися — але не має ніякої компетенції, ніякого призначеного собі „відтинка“ праці. На двірцях головні порядкові функції виконує поліціянт, технічні — залізничник фахівець. Що має робити залізничних сторож? — Нічого.

„Я питав про те багатьох залізничників. Одні сміялися, інші знизували плечима і собачили (потихо, розуміється). Саме „залізнича сторожа“ — це єдина більша ініціятива, що її ввело в життя бюро „перс“ і якою воно мабуть дуже гордиться. Скасувало етати нечислених залізничих сторожів і на їх місце завело цілі маси „стражників“. Ті люди, що не мають нічого до роботи, коштують залізницю багато міліонів річно.“

Далі співрозмовник автора статті говорив про те, що начальник фахової залізничої служби не може нічого зробити без дозволу бюра „перс“, навіть у найнеобхіднішій ділянці.

„Розказував мені саме товариш — говорив залізничий урядовець — що підчас заметілей, тих „славних“ цьогорічних заметілей, завдяки саме тій формалістиці не міг прийняти додаткових робітників, щоб усунути сніг, бо мусів би по думці приписів, запитатися наперед у бюрі „перс“. Ча-

сто з ощадностевих оглядів такого дозволу не дістається. На всякий випадок це вимагає багато заходів і втрати часу."

І далі інші, подібні приклади, які виказують, чому на залізницях погано діється. „Чому-ж ви, панове, не торкнетеся цих справ і болячок у своїх фахових часописах? — запитався автор статті свого співрозмовця. І дістав відповідь:

„— Ви хіба не знаєте, що таке бюро „перс"? Фахова преса безсильна. Хто в теперішних умовинах насмілиться написати статтю „напастливу", тобто просто критику? Хто таку критичну статтю має підписати? Автор — залізничий урядовець! Ха, ха, ха!!! Знаю, прошу вас, людей, що дістали золоті хрести заслуги за працю на залізниці, хоч тієї праці ще достаточно не опанували. Що-ж з того, що напишуть фахову статтю, коли нераз більше ціниться прислужкість ніж фаховість. А вже: критика — цього найбільш не люблять панове з бюра „перс" і мають засоби до того, щоб показати свою неласку теж у практиці „персональної політики". Вірте мені.

— Чи не могли б ви навести мені якогось яскравішого прикладу тієї „персональної політики"?

— Що! Я?! Щоб, як прийде до процесу ви могли покликати мене на свідка? Спасибі за ласку! Ви знаєте, я маю троє дітей..."

При цьому всьому — каже автор статті — залізниці знайшлися в такому стані, що доводиться редукувати рух касуючи цілу низку поїздів, що нема фондів на найконечніші інвестиції, звязані вже не з пожвавленням руху, але з утриманням його в теперішних рямах.

Скликання скупштини.

БІЛГОРОД. Скупштину (югославянський парлямент) скликано на 3. лютого. На денім порядку поміщено звіт комісії до верифікації мандатів а також вибір президії палати, тобто предсідника, трьох заступників предсідника і 5 секретарів.

Національна боротьба в Бельгії.

БРЮССЕЛЯ. У бельгійському парлямент відбулась бурхлива дебата з приводу іменування д-ра Мартенса, б. фляманського „активіста", членом фляманської королівської медичної академії. Д-р Мартенс активно співробітничав з німцями в часі окупації Бельгії німецькими військами; в 1918. р. втік перед бельгійським військом, що поверталось, за кордон — до Німеччини; у квітні 1920. р. засудили його на смерть за державну зраду, при чому виконано символічну екзекуцію. В 1929. р. Мартенса помилували. Він вернувся перед кількома роками до Бельгії. Іменування д-ра Мартенса викликало цілу низку бурхливих виступів ліберальних та соціялістичних послів. Перед парляментом демонстрували б. комбатанти, яких розігнала поліція. Ліберальні міністри погрожують димісією, одначе премієр Спак заявив, що д-р Мартенс визначний учений і що уряд не думає змінити свого рішення. Таким чином боротьба між валльонцями та фляманцями розгоріла в Бельгії на добре.

Ґазові маски обовязкові в Румунії.

БУКАРЕШТ. У Румунії видали закон, на основі якого всі державні установи і приватні підприємства обовязані впродовж 6-ти місяців придбати ґазові маски. Маски закуплять на кошт працівників.

—o—

БРИТІЙСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ШАНГАЙ. Британська команда фльоти зажадала від японської влади негайно вияснити справу притримання британського корабля „Ст. Вінцент де Поль".

Вісти з Карпатської України.

„ТРЕБА СТАРАТИСЯ ОБЄДНАТИ ВСІ СИЛИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ."

Дня 15. січня ц. р. відбулося в Хусті в салі засідань Краєвого Суду **засідання Ради Учительської Громади.** Були заступлені всі округи Карпатської України. Всіх присутних було 32.

Засіданням проводив голова „Учительської Громади" Августин Штефан. Відкриваючи засідання, п. **Августин Штефан** виголосив промову, в якій між іншим сказав: „Доля держави залежить від нас самих, треба старатися зеднати всі сили нашої держави, всі здібности, щоб витворити скарб вищої культури для добра нації. Твердим вихованням і перевихованням маємо здобути людей сильної волі, твердих і незломних характерів. Щастя має лише відважний. Тілесне виховання мусимо поставити на такий рівень, щоб воно вишколювало одиниці з сильною волею, сильним характером, уладні, слухняні і з національною гордістю."

Після звітів зібрані обговорили плян праці учителя на селі, що має йти в трьох напрямках: культурно-освітнім, господарськім і суспільно-громадськім (політичнім). Ухвалено вживати граматики з фонетичним правописом і всіх інших підручників покищо з етимольоґічним правописом, доки не появляться нові, фонетичні. Вибрано комісії: видавничу, термінольоґічну, рецензійну та інші. Ухвалено створити педагоґічну комісію. Вкінці ухвалено скликати конгрес „Учительської Громади" до Хусту в літніх місяцях цього року.

СТАТИСТИКА ХУДОБИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатська Україна у великому числі додавала західнім землям худобу. З ментом окупації деякі джерела стратила, але всеж більшість залишилась у краю, що доказує отся статистика: До окупації стан був такий: рогатої худоби — 216.928, коней — 39.600, свиней — 81.740, овець — 105.100, кіз — 25.739. З того на окупованій території лишилося: рогатої худоби — 44.667, коней — 11.245, свиней — 29.569, овець — 11.503, кіз — 1.102, так, що після окупації стан худоби виглядає так: рогата худоба — 172.261, коней — 28.355, свиней — 52.171, овець 98.591, кіз — 11.509.

Як бачимо, в середньому є коло 20% страт, але тому, що Карпатська Україна стратила також ринок збуту, має під цю пору подостатком худоби і чекає на можливости нового збуту.

КАЯТТЯ.

Українська преса, що виходить у Хусті, містить дуже цікавий лист інспектора Миколи Драгули: „Проголошую — пише той інспектор — що на будуче з такими людьми (русофілами, прим. ред.), які незаконно поступають проти своєї (карпатоукраїнської, прим ред.) влади і свого українського народу, не хочу мати нічого спільного."

Інспектор Драгула був одним із тих, що перед роком вів у Шкільному Рефераті з панами Хмеляржом, Равшером та Меліхаром лінію русофільську, таку, яку диктувала Прага. Сьогодні він признає свою помилку і вертається до свого українського народу, як це зробило багато інших.

ОСІДОК ФІРМИ „ЛЯТОРИЦЯ".

Фірма „Латориця", акційне товариство для господарства і деревляного промислу, на загальних зборах, що відбулися цими днями у Празі, рішила перенести свій осідок з Мукачева до Сваляви. З маєтку „Латориці" по окупації залишилися на території Карпатської України: майже всі фабрики, підприємства, пили і також девять десятих маєтку.

ЮВІЛЕЙНІ ПЕЧАТКИ.

Як ми вже повідомляли, з нагоди 20-ліття зїзду Української Народньої Ради в Хусті, що відбувся 21. І. 1939, пошта в Хусті видала ювілейну печатку: „21. І. 1919 — 21. І. 1939. Центральна Українська Народня Рада". Печатка виготовлена в жовто-блакитних барвах і буде в Хусті видаватися до 15. лютого ц. р.

*

Наслідком евакуації перенеслись українські школи із забраної Мадярщиною території так: горожанська школа з Ужгороду до Невицького, з Мукачева до Кальника, з Берегова до Довгого. Державна ґімназія з Ужгороду до Перечина, церковна ґімназія оо. Василіян з Ужгороду до Великого Бичкова, державна ґімназія з Берегова до Білок, державна ґімназія з Мукачева до Рахова з паралельками у Сваляві і в Ракошині; учительські семинарії з Ужгороду та з Мукачева перенесені до Севлюша.

Таємничість промови канцлера Гітлера.

ЯКИЙ ШЛЯХ ВИБЕРЕ НІМЕЧЧИНА: НА СХІД ЧИ НА ЗАХІД?

Чого чекав цілий світ від промови канцлера Гітлера? Вияснення політичного положення. Всім здавалося, що провідник Третього Райху виложить як на лопаті свої пляни на найближче майбутнє, що просто ясно і недвозначно скаже, що в найближчому часі зробить Німеччина, куди вона піде: на схід чи на захід? Бо що кудись вона піде — в цьому ніхто не сумнівався. А тимчасом промова нічого не вияснила. Канцлер Гітлер поставив справу чи справи так, що це можна всяко інтерпретувати. І преса саме це й робить: намагається знайти розвязку Гітлерових загадок з його останньої промови.

Варшавський оенерівський щоденник „АБЦ" (ч. 32 з 1-го лютого ц. р.) пише на цю тему:

„Промова Гітлера стала предметом міркувань преси цілого світу. Всіх ударяє передовсім постулят в ділянці кольоній і погроза під адресою західніх держав, отже в першу чергу Англії та Франції, але в деякій мірі і Злучених Держав"

„АБЦ" стверджує, що у світовій пресі є два погляди. Один, що Німеччина посвятить свій найближчий час реалізації своїх кольоніяльних постулятів, що пічне похід на захід і розгру з західними державами.

„Але є й погляди, які вказують на те, що кольоніяльні постуляти мають характер політичного маневру, що це охота залякати західні держави. Отже залякання західне Німеччині на те, щоб дістати свобідну руку в обсязі східних справ, передовсім в обсязі української проблеми. Сторонники цих поглядів вказують на те, що в Німеччині йде на широку міру українська акція й у звязку з цим акція, що торкається наддунайських просторів.

„Сьогодні важко забігати наперед і вказати, в якому напрямі підуть найближчі здобутки Німеччини. Бо характеристична прикмета теперішньої німецької політики, що вона залишає собі постійно свобідну руку і має повну свободу у спрямовуванні в ріжні сторони своєї експанзії. Це є й і в теперішній добі".

Друга важна точка — пише „АБЦ" — на яку звертають увагу, це те, що Гітлер ствердив важке господарське положення Німеччини. Дехто пояснює, що це заповідь енерґійних кроків у ділянці закордонної політики, які мали б привести поправу господарських відносин у Німеччині.

За честь італійського вояцтва.

РИМ. Предсідники союзу інвалідів і б. італійських комбатантів Делькроа і Россі вислали письмо французьким комбатантам як відповідь на постанови цих комбатантів, в яких висловлено признання для італійської армії. У своєму письмі італійці заявляють, що радо приймають акт чолобитні від французьких вояків, одначе мусять до того з прикрістю додати, що французькі комбатанти зі своєю сатисфакцією для обиджених італійських вояків трохи припізнилися, даючи себе випередити навіть французькому урядові, хоча могли давно виступити проти клевет, яких італійський нарід не зуміє призабути.

Львівський університет замкнений.

Польські студенти припинили бльокаду університету, що її почали були в понеділок. У звязку з бльокадою ректор університету проф. Буланда припинив виклади в університеті на неозначений час.

—o—

Римо-катол. єпископство у Станиславові

— ДОВЕРШЕНИЙ ФАКТ.

Агенція „Всхуд" повідомляє, що справа утворення римо-католицького єпископства у Станиславові вже полагоджена. В найближчому часі треба надіятись номінації польського єпископа у Станиславові й визначення території діяльности для того єпископа.

По чуткам, що кружляють у римо-католицьких церковних колах, інсталяція польського єпископа у Станиславові має відбутись у той спосіб, що в імени нового станиславівського єпископа буде урядувати в Тернополі єпископ-помічник.

На практиці повстануть таким чином два римо-католицькі єпископства у Східній Галичині, з яких одно — тернопільське — буде в терені, де нема окремого греко-католицького єпископства взагалі.

——o——

Анґлійська преса у справі обмеження зброєнь.

ЛЬОНДОН. Нинішня англійська преса стоїть під враженням учорашньої дебати в палаті послів та займається питанням обмеження зброєнь.

„Дейлі Телеграф" звертає увагу, що Мусоліні обговорював справу обмеження зброєнь з Чемберленом у часі його римської візити, а з промови Гітлера виходить, що й він не покинув роздумувати над цією проблемою. Одначе нова роззбройна конференція мусить бути старанно підготовлена, щоб не вийшла нова невдача. Англія готова, коли прийде на це час, щиро причинитись до успіху роззбройної акції; одначе заки до цього дійде, вона в інтересі власної безпеки мусить виповнювати щілини своєї охоронної системи. Звишка акцій на світових біржах свідчить про те, що з передучорашнім виступом канцлера Гітлера мирові вигляди значно покращали.

„Таймс", обговорюючи заяву премієра Чемберлена про те, що Мусоліні заступає ідею обмеження зброєнь, пише, що британський уряд не відкине в цій справі ніяких суґестій, які могли би довести до успішної полагоди справи. Проте Велика Британія — пише „Таймс" — не може ослабити свого великого зусилля, що має на оці поготівля на випадок усякої можливости. В. Британія у свій час зробила розброїний експеримент, та ніхто не пішов за її прикладом. Канцлер Гітлер позитивно висловився у своїй промові, оскільки йде про засаду роззброєння. Він може бути певний, що такі побажання стрінуть у В. Британії завсіди симпатичний відгомін. В. Британія приняла промову Гітлера у берлінському райхстаґу з признанням. В. Британія готова щиро розглянути всі спірні німецько-британські справи.

——o——

За румунсько-болгарське зближення.

БУКАРЕШТ. На сторінках румунської преси щораз частіше стрінути можна статті, що промовляють за змiцненням співпраці між Румунією та Болгарією. Економічна, а навіть культурна співпраця принесе — як це підкреслюють румунські часописи — багато хісна обом народам.

Заява Рузвельта у справі продажі літаків

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт заявив представникам преси, яких приняв після розмови з членами військової комісії сенату, що продажа військових літаків Франції та Англії є дуже корисна для американських продуцентів. На запит, чи німці та італійці теж могли би закуповувати літаки у Зединених Державах, президент Рузвельт відповів, що це питання неактуальне, бо ці держави не замовлять нічого. Президент заявив крім того, що постачання літаків для Франції згідне з закордонною політикою Злучених Держав. У справі цих достав не треба ніякої парляментарної контролі, бо президент, як начальний вожд збройних сил Злучених Держав, бере за це на себе особисту відповідальність.

„Міжнародня туристична дружба".

БЕРЛІН. Учора в актовій салі німецького міністерства пропаганди підписали представники Італії, Німеччини та Японії протокол про організування „міжнародньої туристичної дружби". Ця організація має на меті помагати туристичному рухові між державами-сигнатарями. Інші країни можуть теж приєднатись до цієї організації.

Здоровий прояв.

XIII. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Вп.: о. Красноперa Йосиф Скорики 4.20, греко-катол. Церква Новиця б. Калуша 20, гр.-кат. церква Отуднка б. Калуша 16, Фолусевич Мир. Львів 2, гр.-кат. парох. уряд (з деканату) Войнилів 13, гр.-кат. уряд парох. Войнилів 40, Кружок Р. Ш. Устечко (Заліщики) 40, о. Жарський Іван Глушко і Вара (Березів) 28.66, церковне братство Олеша 3.65, інж. Глібовицький Богдан Седльце 10.26, д-р Литишевський М. Пулави 10, гр.-кат. уряд парох. Лошнів (Теребовля) 13.35, о. Середович Василь Туринсько (Сянік) 4, о. Фартух Бобятин (Сокаль) 5, Кружок Р. Ш. Скалат 13.10, чит. „Просвіти" Якимчиці (Рудки) 11, Кружок Р. Ш. Подільці (Рудки) 7, Сеньків Дмитро Вистовичі (Рудки) 10.35, Кружок Р. Ш. Бурштин 50, м-р Бошко Петро Немирів б. Львова 20, Дикова Людмила Немирів б. Львова 8, гр.-кат. уряд парох. Підгайці 6, о. Іванусів Микола Вешевичі 5, Зелик Володимир Перекоси (Калуш) 5, гр.-кат. уряд парох. Ямельниця (Стрий) 21.19, гр.-кат. уряд парох. Вишенка 5, Назаревич Анна Завидче (щедрівка) 4, Гром. Винники к. Дрогобича 15, о. Борис Олекса Сможе (Турка) 5, гр.-кат. церква Тяглів к. Белза 5, чит. „Просвіти" Тяглів 5, кооп. „Сільський Господар Тяглів 5, гр.-кат. уряд парох. Мужилів к. Підгаєць 20, молодь одного села біля Молодятич на Холмщині 11.82, Чура Василь Котовиці 3, Грекіль Ксеня Ченстохова 5, Козминюк Василь Тулова б. Снятина 30, гр.-кат. уряд парох. Лавчин 58.80, о. Іван Губа Ковель 32, Т. Госсовський Вільшанка 5, Пласкач Володимир Свинків 5, культурно освітні й економічні т-ва Кути Старі 50, Волошин Теодозій Кельце 5, д-р Гіліпінський Володимир (від громадянства) Ярослав 198, Безень Плитон Дубова б. Ковля 10, Яворський Степан Перемишль 3, гр.-кат. уряд парох. Рибник біля Дрогобича 10, гр.-кат. церква Плауча Велика біля Бережан (з мирування) 8.67, Українська Студентська Громада Познань 25, Голованська Ольга Люблин 1.50, Кружок Р. Ш. Устрики Долішні (Рівня 20, Береги Дол. 9, Дзвиняч 10, Устрики Дол. 58.75) — разом 97.75, гр.-кат. церква Жуків б. Бережан 15, гр.-кат. церква Романів б. Бібрки 30, кооп. „Торговельна Спілка" Романів 10, о. Михайло Каторовський Підсоснів б. Ходорова 3, кооп. „Надія" Підсоснів 5, кооп. „Будучність" Миколаїв б. Ходорова 5, Кружок Р. Ш. Монастирська 10, Ференяк Степан Залуже б. Любачева 10, інж. Михальчишин В. Любачів 3, Кружок Р. Ш. Судова Вишня 30, о. Дидьо Микола Лагодів б. Перемишляни 24.06, гр.-кат. церква Теляче б. Підгаєць 30, Лінка Іван Дудинці (Сянік) 5, Марія і Людвина Клапоущак Костарівці (Сянік) 5, вдв. Фільц Омелян Здушська Воля 2, Мешер Марія Ванькова (Лісько) 2.20. (Продовження буде).

Українські кооперативи всяких родів, економічні товариства і підприємства! Призначуйте і пересилайте безпроволочно зі своїх річних білянсів відповідні квоти на потреби Рідної Школи!

МИХАЙЛО РОМАНИШИН. 3

Крива рука

Інжинір Крохмальний, що виховався на західно-европейський лад, не міг ніяк погодитися з найчастішими своїми клієнтами, обідраними, забрудженими, плаксивими, крикливими, нахабними і приниженими прошаками. Він відкрив недавно свою контору „Електро" при одній з фронтових вулиць і першим його клієнтом був середніх літ, на вигляд дужий, сміливий прошак, що скидався скоріше на перебраного висланця конкуренційної фірми, ніж на справжнього жебрака. Але рішучість інжиніра Крохмального була тверда: — не дати!. Жебрак пішов, а до вечора того самого дня до „Електро" зайшло не менше копи інших.

Вранці, відмикаючи крамницю, помітив інжинір Крохмальний на свіжо вибілених стінах околицю кілька ріжних значків, якби віднехотя виписаних чужою рукою. За годину під крамницею звалася зграя наволочі. Білаки йшли один за одним у двері, так, що вони й не замикалися. Рішучість інжиніра Крохмального знову перемогла. Зате другого ранку, заки він встиг помітити, число значків на мурі та їх ріжнородність зросли майже вдесятеро. Зграї жебраків збільшилися. Їх оскаженілість зросла. Клієнтів ставало менше. Інжинір Крохмальний задумався. Вертаючись додому, він пильно обсервував входові двері ріжних фірм і помітив, що й там були таємничі значки. Були, наприклад, у одних маленькі колісцятка, там знову рівні палочки, деінде щось як гачки. В товариша, що мав харчеву крамницю і був знаний зі щедрої руки, інжинір доглянув утроє зігнутий костурик, зграбно виритий гострим знаряддям на вітрині з правого боку. Інжинір не мав сумніву, що це були таємні знаки прошаків, на підставі яких вони пізнавали згори своїх хлібодавців і відповідно до їх вдачі та щедроти шикувалися перед вступом.

Вранці, як тільки інжинір відкрив ролету, зявився на порозі той сам, що прийшов уперше: у розхрістаній сорочці, босий, дебелий і нахабний. Став у порозі і ждав. Інжинір Крохмальний вагнувся, але вперше сягнув до шухляди і кинув йому гріш. Того дня не зявився більше ані один прошак. Значки на мурі зникли, а були лиш два: один гачок і півколо. Згодом прийшло двох і оба дістали. Замість гачка і півкола, зявилася паличка, перекреслена двома поперечними. І так вміру того, як щедрість інжиніра Крохмального росла, змінялися щоденно значки на дверях крамниці. Обдертий, дебелий тип більше не приходив.

Крива Рука мав більше таких твердинь, як фірма „Електро", то й нічого дивного, що з хвилиною, як він її здобув, не було потреби більше туди заходити. Це вже було діло його братчиків.

— — — — — — —

Бабине літо ще не зачалося але вже був серпень. Поляна „Білої Квітки" гостила вдруге того року жебрацьку масу. Вона сиділа гуртками і числила запаси. Крива Рука, здавши зві: Найді, хижо посміхнувся і відійшов на бік. Сів на березі копанки і вдивився у воду. Був не то задоволений, не то сумний. Вітер дув від заходу, осінній, а жабуриння розколовшися на пасма, вирувало вправо, в бік, бігло до берега та завертало. Вода морщилася. Крива Рука зморщив чоло за водою і ждав. Його район дав наддатком більше, ніж найбагатший дотепер IX-ий. Лінивство Найди було доказане. Кару мали виміряти. Нагороду теж.

Крива Рука пацнув ногою зелену плахту жабуриння і задивився у гладке, прозоре дзеркало копанки. Побачив себе похудлого, зчорнілого на вуголь, полисілого. Нічого дивного. Два місяці праці, зусиль, самозапертя, а доказав свого. Доказав, що вміє зробити те, що хоче. Це найважніше... Що хоче... Це його тішить, і за це його нагородять. Можливо, що якби став у проводі не отакої жебрацької голоти, а якоїсь більш гідної і шанованої організації, він доказав би не таке. Але годі. В життi не любив він дурнички, чого небудь, оттак собі. Навіть як став жебраком, треба бути понад міру, чимось незвичайним. (Докінчення буде).

З церковних справ у Карпатській Україні.

Хуст, 27. січня.

АРХИПАСТИРСЬКІ ВІДВІДИНИ ПРЕОСВЯЩЕННОГО ДІОНИСІЯ.

Дня 3. січня ц. р. відвідав Преосв. владика Нерадій пароха о. Дудинського в Севлюші, що залюбки виводить свій рід від давніх козаків запорожців, далі новий монастир СС. Василіянок і їхній новіціятський осідок та інтернат учениць учительської семінарії. І до семінаристок і до виховниць-черниць виголосив владика тепле слово, що в нім завзивав до праці над виробленням здорових чистих характерів і закріплення в собі духа жертви для Бога й українського народу.

На Різдво (7. І.) відслужив владика Службу Божу в катедральному храмі в Хусті в окруженні духовенства та виголосив гаряче слово до численно зібраного народу.

На другий день Різдвяних Свят з приводу празника св. Йосифа чи пак Пресв. Родини відвідав владика Василіянський монастир у Бороняві в товаристві о. протоігумена Булика і свого секретаря. Громадяни боронявські витали владику сердечно. Підчас співаної Служби Божої виголосив владика проповідь про вагу виховання молоді та взяв участь у торжественному обході.

На Новий Рік (14. І.) посітив невтомний пастир знову новий новіціятський дім СС. Василіянок, де підчас архиерейської Служби Божої Сестри відновляли свої чернечі обіти з приводу торжества основника василіянського Чина, св. Василія Великого. Передполуднем відвідав севлюшський шпиталь і дівочий інтернат. Пополудні виголосив науку до черниць і відправив там вечірнє богослуження, а відтак взяв участь у святочній академії, уладженій учениками й ученицями обох учительських семінарій з приводу імянин свого заслуженого й улюбленого директора, о. Василя Ларя.

В неділю (15. І.) був владика Діонисій у Драгові, куди заїхав ненадійно. Там був приявний на співаній Службі Божій і до драгівських вірних, що битком наповнили церкву, виголосив гарну проповідь. Після Служби Божої іменем громади привитав архипастиря на церковному дворі щирою патріотичною промовою відомий наш поет Ришко. Характеристичне, що в одну мить хоч ніхто не очікував приїзду архипастиря, замаяли хати жовто-блакитними прапорами, що повівали над Драговом усенький день.

Вертаючись із Драгова, поступив ще владика до Золотарева, де після вечірні виголосив слово про св. Хрестителя, покровителя золотарівського храму, що був тоді саме битком набитий вірними, а потім в окруженні місцевого пароха о. Ляховича і свого секретаря відслужив умолення Пресв. Евхаристії (суплікацію) та уділив вірним благословення.

ВЕЛИЧАВЕ ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО В ХУСТІ.

В день Богоявлення 19. січня відправив владика Нярадій у катедральній церкві Службу Божу, по якій рушив багатотисячний похід на 3 км. віддалену ріку, де відбулося урочисте водосвяття при участи протоігумена ЧСВВ о. П. Булика, о. Решетила, о. Дм. Поповича і пароха Хусту о. Бокшая. Похід і все водосвяття сфільмовано.

О—ко.

Згода в нашому студентстві у Варшаві.

Варшава, 31. січня 1939.

Який рік тому у кореспонденції, яку дехто приписував авторові цих рядків та яка походила з кол старшого варшавського громадянства, радило „Діло" українському студентству у Варшаві „призадуматися над питанням, чи у польському місті нема іншої праці, як боротьба з рідними організаціями".

Висловлене „Ділом" побажання — як видно — не змарнувалося. Серед українського студентства, розбитого штучно на кілька груп, що себе взаємно поборювали анкетами, заявами і деклараціями — зродилась розумна думка занехати зайві спори. Актуальні події переконали навіть найбільш запеклих „окремішників" про абсурдальність „поділу".

Наприкінці січня відбулися в домівці „Української Студентської Громади" у Варшаві врочисті студентські сходини, в яких взяли участь також усі члени корпорації „Запорожжа". Провід обох студентських університетських організацій підписав спільну декларацію порозуміння, голови виголосили відповідні святочні промови, а загал студентства знайшов нагоду до щиросердечної виміни слів і поглядів на нову, приємну атмосферу при спільних ...солодких тісточках.

Як бачимо, нема перешкод, що моглиб ділити національно думаючу українську молодь. І мимохіть жаль стає, що стільки часу могла ця молодь змарнувати на зайві суперечки, які нікому не принесли ніякого хісна.

Одночасно довідуємося, що серед нашого волинсько-полісько-холмського студентства у Варшаві виринула думка спільно плекати культурні цінности рідних сторін. Найвищий час усьому засокальському студентству порозумітися у діяльности над розвоем занедбаних позагалицьких земель!

Витаємо українське студентство з цими справді гарними проявами їх організованости та їхньої здорової думки!

КТВ.

Справа відшкодувань для чужинців

ЩО ПОТЕРПІЛИ ВТРАТИ ПІДЧАС ЯПОН СЬКО - КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

У відповідь на інтерпеляцію в парляменті мін. Аріта заявив, що японська влада засадничо не відповідає за шкоди громадян чужих держав у звязку з воєнними операціями в Китаю. Зрештою в колах, зближених до уряду, твердять, що в деяких спеціяльних випадках Японія може виплатити відшкодування.

Большевики звільнили японських рибалок.

Як подає Домеї, большевики звільнили 9 осіб залоги японської рибацької барки „Тайкомару", яку затримали ще у червні м. р. Спершу були цих рибалок засудили на кару по 500 рублів за нарушення совітських територіяльних вод, опісля звільнили їх, конфіскуючи барку.

Чергова брехня мадярської пропаґанди.

ХУСТ. КУП повідомляє: Будапештенський півофіціяльний „Пешті Гірлап" приніс передучора повідомлення, що карпатоукраїнський міністр Ревай переговорював на днях у Будапешті про злуку Карпатської України з Мадярщиною.

Це мадярське повідомлення є звичайною видумкою і брехнею. Ніодин карпатський українець не думав і не думає зрічися своєї карпатоукраїнської державности. Міністр Ревай не їздив до Будапешту, тільки до Праги, де відбув конференції з членами центрального уряду. Вчора міністр Ревай вернувся до Хусту та почав урядування. Нісенітними видумками мадярська пропаганда компромітує себе.

ФЕНЦИК СКЛАДАЄ ЧОЛОБИТНЮ ІМРЕДІЄВІ.

ПАТ повідомляє з Будапешту: Премієр Імреді приняв делеґацію мадярських „карпаторусинів" під проводом посла Фенцика, який запевнив премієра про вірність „карпаторуського" народу для Мадярщини й мадярського народу...

ЗАГАДКОВА ПЕРЕСТРІЛКА КОЛО БЕРЕЖАН[illegible]

1 особа убита і 3 ранені.

ПАТ повідомляє: 21. січня ц. р. коло [illegible] Шибалина у Бережанщині поліційна стежа [illegible]нула гурт людей, які стали стріляти. Поліція відповіла стрілами, виступаючи у власній обороні, 1 особа згинула, 3 ранені. Судові органи ведуть слідство.

НОВИЙ ВІЦЕМІНІСТР.

Президент звільнив В. Ястржемського [illegible] становища державного підсекретаря в міністерстві суспільної опіки та заіменував на його місце директора Банку Краєвого Господарства [illegible] Ґарбусінського.

ПЕРЕШКОДИ У РАДІЄВИХ АВДИЦІЯХ.

Атмосферичні умовини в середу вечором [illegible]трудняли, на деякий час навіть унеможливили відбір авдицій з усіх радієвих стацій крім [illegible]ської. З огляду на те українські щоденники, [illegible] появилися нині, не могли подати комунікатів КУП з Братислави і Банської Бистриці ані комунікатів УПС з Відня і Ґрацу.

РЕДУКЦІЯ УРЯДОВЦІВ СЕКРЕТАРІЯТУ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Буджетова комісія Ліґи Націй [illegible] цю 50-ом урядовцям секретаріяту Ліґи різних категорій з огляду на ощадність.

НАШАШІБІ БЕРЕ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛА.

На основі порозуміння з британським урядом, провідник арабської партії оборони Нашашібі рішив вислати делеґацію на лондонську конференцію круглого стола.

ЗІЗД ДЕЛЕҐАЦІЙ НА КОНФЕРЕНЦІЮ БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ У КОВНІ.

Естонська делеґація на конференцію балтійських держав під проводом мін. Сельтера з[illegible]нилася у Ризі, де прилучилася до неї лотиська делеґація під проводом мін. Мунтерса. Обі делеґації виїхали спільним поїздом до Ковна.

ПАРИСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД НЕ ВИДАВ ПРИСУДУ У СПРАВІ АКЦІЙ НЕГУСА.

Париський апеляційний суд [illegible] розглядав скаргу б. неґуса у справі [illegible] цій франко-абісинського залізничого товариства, але рішив, що він некомпетентний [illegible]шувати цю справу.

Бокс.

Львів-Поморя 9:6.

ШОЛДРА РЕВЕЛЯЦІЄЮ МЕТЧУ.

Львів, 1. 2. [illegible]

В [illegible] міжокружнім боксерськім [illegible] презентацій Львова і Поморя, виграли [illegible] господарі. У цьому виступили два амаґури України [illegible]дра у вазі когута і Помірко у важкій вазі [illegible] України виграли свої стрічі, здобуваючи і [illegible] репрезентації Львова. Вохрема Шолдра зробив [illegible] несподіванку, виявляючися найліпшим [illegible]ва. По найкращій боротьбі вечора переміг [illegible] і рутинованого Грабовського, хоч Грабовський [illegible] один зі старих тузів Поморя. Шолдра показав [illegible] техніку, дискавкові контри і непрошний рефлекс [illegible]ма в першій і другій рунді. Зле зробив, [illegible] третій рунді у непотрібну бійку, [illegible] враження двох перших рунд.

Помірко випав слабше. Трафив на [illegible] гідного з огляду на високий ріст противника [illegible] але його оббивав, проте сам теж діставав [illegible]мально, хоч вповні заслужено. На [illegible] вийшов Помірко ще багато браків, [illegible] кіші це брак доброго крити і чистого удару [illegible] ристовував теж свого доброго простого.

Сам метч не стояв на високому рівні, [illegible] ротьби були дуже пісні і зав'ялі. [illegible] служена, хоч перішений вислід не [illegible]. Судді у складі: Вуйцік — ріґ і [illegible] Стефаніцький (Поморя) — пунктові, [illegible]

Технічні висліди такі:

Вага мухи: Кузьмінський (Ль.) [illegible] [illegible]шевським.

Вага когута: Шолдра виграв з Грабовським [illegible]

Вага пера: Табіш (Ль.) програв з Р[illegible]

Легка вага: Рудницький (Ль.) [illegible] магає Кшемінського.

Півсередня вага: Пешек (Ль.) програв [illegible] ським.

Середня вага: [illegible] (Ль.) [illegible] Пехоцького.

Півважка вага: Бараловський (Ль.) [illegible] пером.

Важка вага: Помірко (Ль.) виграв з [illegible]

Жіноча сторінка.

Стара, але пекуча справа.

Мабуть чи не найбільшим клопотом господині є справа домашньої помішниці. Хоч неодній з нас хотіла би найрадше всю домашню роботу виконати сама, але всякі обставини стоять цьому на перешкоді. Одній здоровля не дозволяє, інша крім своєї рідні держить когось на мешканні і харчах. З дня на день зростає число тих жінок, які працюють поза хатою у школі, бюрі, промислі або торговлі.

А всеж дім залишається домом. Треба подбати за впорядкування хати, гігієнічно і доцільно зладжені харчі, випране і направлене біля, відсвіжені одяги. Найважніше, що треба подбати про опіку над дітьми, які залишаються без мами. Нині не будемо зупинятися над тим, чи виплачується жінці працювати поза домом, чи кошти удержання хати, виховання залишених без опіки дітей винагороджують її труд. Конечність це велике слово і треба б посвятити неодну дискусійну статтю такій справі.

Не так давно п. М. Нижанківська порушила у клюбі „Нової Хати" справу домашніх помішниць. Була дискусія над рефератом. Присутні ділилися своїми досвідами. Видко, що тема, яка належала досі до приватних розмов при зустрічі приятельок і знайомих, стала громадською.

Громадське життя починає у нас ускладнюватися. Свій громадський хист хоче кожна з нас виявити в ділянці праці, яка відповідає його талантові чи охоті.

Бачимо тут у Львові, як розвиваються установи — ведені вмілим проводом і добре дібраними співробітницями, нпр. з ділянки суспільної опіки. Тихою, може для тих, що цього не роблять незрозумілою посвятою — рятують і виховують дітей і молодь, підтримують нелужних і зневірених, уводять їх на шлях життя. Такої жертвенної праці вимагає нині теж опіка над тисячами домашніх помішниць.

Тов. „Будучність" має добру волю збирати дівчат розсипаних по цілому Львові та по містах на провінції, зорганізувати їх та підтримати морально. Та навіть цим згуртованим помішницям бракує фахового знання, обовязковости, доброго відношення до своїх хлібодавців. Зле зрозуміння завдань своєї професійної організації — робить їх часто тягарем, а не помічю господинь.

Життя зміняється, пливе з поступом і має свої нові вимоги та потреби. Гігієна, кухонна хемія, новітня опіка над дітьми, домашні рахунки, модерна ощадність у веденні господарства — це речі, які вимагають від помішниці знання та інтелігенції. Якщо вони цього не мають — не надаються нині до свого фаху.

Нинішня жінка не може виховувати, вчити, а врешті працювати за помішницю. Навіть, як вона не має позахатнього зарібкового заняття, то має опіку над дітьми, духову працю над собою, загальний догляд над домом. Головно не має права ще забувати, що падуть на неї громадянські, добровільно взяті на себе обовязки. В нинішню пору не маємо ніякого права від них відмовитися, хіба, що дома є маленька дитина або здоровля нам не дозволяє.

Треба нам доконче курсів, науки для домашніх помішниць. Ті дівчата, які дещо вміють — доповнять, змодернізують своє знання — нові, які, приходять з сіл придбають собі його в добрій, відповідній формі.

Дівчата зманеровані, зіпсовані у жидівських наймах, несвідомі національно дівчата, які вислухують лайки на свій нарід у домах хлібодавців — це щоденне явище. Деякі з них сильніші характером шукають праці у своїх людей — інші для хліба затрачують народну гідність і переходять до сильніших.

Треба подумати над докладною реєстрацією домашніх помішниць, щоб створити для них солідне бюро **посередництва праці.** Треба подавати в пресі оголошення, що такі-то помішниці шукають праці в українських домах. Як уладити ці справи, це вже завдання товариств опіки над дом. помішницями.

В порозумінні з місцевими громадянами будай у селах найближчих повітів треба вести реєстр дівчат, які їдуть в місто.

Виріжнити „сезонових" помішниць, які їдуть на зиму до міста, а на весну перебрані в модні одяг вертаються до села.

Треба навчити дівчат шанувати своє фахове знання, як кожне інше, виконувати його з замилуванням і стати справді німецькою „домашньою помішницею". Це буде їх виріжняти від помішниць, які переходять жидівську школу. Вони перестануть вислухувати докорів господині, яка ввесь свобідний час мусить посвячувати доглядові, чи зачинені двері від передпокою, щоб злодій не закрався, чи в печі запалено, чи клямки не змочені помиями, чи пастеризоване молоко не збігло, чи тарілки не обсохли сховані під столом, чи водотяг не забитий кухонними відпадками...

Це лиш дуже скромний спис, бо пані — в наших обставинах платить, учить і витрачує нерви, щоб Маруся, чи Пазя за кілька місяців пішла до чужих і стала „фаховою" помішницею. Фахово вишколена помішниця може дістати заняття за ліпшою платнею.

Певно, що і від пань можна вимагати, щоб вони добру помішницю пошанували, відповідно примістили, дали їй відпочинок від праці, післали в церкву, дали щось пожиточне прочитати тощо.

Маємо надію, що тов. „Будучність" зможе сповнити своє справжнє завдання. Допомогти помішницям придбати фахове знання, а це паням господиням влекшить працю і вкінці дасть їм справжню помішницю.

Ще одне. Не тільки сільські інтелігентки, але і поступові селянки відчувають теж великий брак добрих помішниць. Дівчата виходять з хати без ніякого знання і дуже тяжко вложити їх до господарської домашньої праці.

Тут уже можуть помогти господинські курси „Сільського Господаря", на які можна би приймити навіть безплатно одну-дві бідні дівчата. Щойно по такім вишколі вони могли б добре працювати. , **І. Д.**

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенародного Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Святочний одяг.

Чому на всякі святочні сходини, родинні чи товариські приняття, до театру чи на концерт вбираємося у святочний чорний одяг?

Чому вже навіть і оборонці босяків большевики починають вертатися до „буржуазних пересудів" і їхні представники на Заході Европи і в себе на всякі прилюдні виступи чи свята вбирають святочний одяг?

Не важко відповісти на це питання. Святочний одяг надає нам поважнішого вигляду і ми ним зазначуємо пошану для тих, до яких приходимо. Святочний одяг зібраних підносить духово, людина у святочному одязі силою факту мусить поводитись стримано, гідно. Гідна поведінка та святочний одяг створюють привітну атмосферу взаємної пошани, яка повинна царити всюди там, де збірається гурт культурних людей.

Наше жіноцтво повинно подбати за те, щоб на всякі наші національні свята-роковини, на всякі ширші сходини чи концерти вбирати як не чорний, то принайменше темний одяг. Дуже неприємно вражає, коли на тлі чорних одягів мужчин яскраво відбиваються колірові суконки, блюзки чи навіть светери пань. Здається, що майже кожна жінка має як не чорну, то будьяку темну суконку. Чомуж не вбрати її, щоб своїм рябим одягом не нарушувати гармонії та святочного настрою.

Але не лише жінки — мужчини теж повинні притримуватися тієї точки товариського колексу і на свята, концерти чи вечорниці не вбирати ясного убрання чи „пумпів" і чобіт, а приходити в чорному. Також не слід забувати панам, що до чорного одягу ніяк не годяться жовті черевики, або яскраві, барвисті краватки.

Враження повного безладдя робить саля, коли одні приходять дуже дбайливо вбрані, а другі — немов на перекір — у невідповідних одягах, даючи доказ повного легковаження не тільки зібраних на святі чи імпрезі громадян, але й ідей та постатей, для яких свято відбувається.

Ліза Крук.

Квіти.

Скільки радости та усміху несе сама ця назва! Навіть теперішня мода, що змагає до того, щоб сучасній жінці надати більше привабливости, великим багатством квіття прикрашує не тільки суконки та голівки пань на вечорниці, але й буденні капелюшки, костюми, та придумує щораз то нові цельофанові імітації квітів для прикраси кімнат.

Ми вже нераз стверджували тут, що нічого не прикрашує так гарно наших помешкань та городців перед хатою, як квіти. Вміло розміщені квіти в кімнаті придають їй мягкости, витворюють атмосферу краси та спокою, влагіднюють навіть найтяжчий стиль меблів.

Крім цього вони вказують гостеві на естетичний смак їхньої пані. Тож не позбавляймо наших помешкань тимсамим і себе тієї милої прикраси. Навіть небагато квіток, але вміло підібраних до вроди господині підкреслюють її чар та створюють своєрідний настрій у її царстві.

З думкою про весну мусимо заздалегідь подбати за наші кімнатні квітки. З кінцем лютого і з початком березня треба конче їх пересадити до свіжої землі — дати їм змогу віджити й розвиватися. Заздалегідь мусимо підготовити відповідну посуду до пересадження квітів. Також треба подбати за те, щоб на час приготовити нові або відсвіжити старі скриньки на вікна та балькони, щоб вже з ранньою весною можна було посадити в них найбільше улюблені наші весняні квіти. До балькових і віконних скриньок всипаємо землю з кімнатних квіток, а для кімнатних даємо зовсім свіжу. У чергових наших сторінках подамо склад землі для поодиноких родів квіток та роди квітів, які найбільше надаються для прикраси вікон і бальконів. Ліза.

З нашої хроніки.

НІМКИНЯ У ТЕПЕРІШНЬОМУ ВІДНі.

В середу, 25. січня 1939 р. в год. 6-ій увечір відбулися в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії УНДО ширші сходини членів і запрошених гостей, на яких **д-р Дарія Дзеровичева** виголосила дуже цікавий реферат п. н.: „Німецька жінка в теперішньому Відні". Референтка дуже пластично змалювала життя теперішнього Відня, а в цьому громадянську працю жінки-віденки у різних ділянках. Віденка, яка ще в часі світової війни стояла осторонь всякої громадянської праці, що навіть добродійну роботу виконувала за заплатою, тепер є одною із чільних пільойм суспільного життя Відня. Приписи націонал-соціялістичної партії вже згори обовязують віденську жінку займатися всякою суспільною роботою, але й без того вона самочинно горнеться до неї. Прелеґентка, яка сама вихована в Відні, по роках відсутности в цьому місті, не пізнала просто його колишнього облитчя, як теж і не пізнала своїх товаришок, що зі запалом працюють у своїх товариствах. Це все доказ, що діяльність німецької жінки обмежена досі до трьох „К" — Кіндер — Кіхе — і Кірхе — поширилась.

Присилайте інформації про самоуправні вибори у краю!

Прохаємо наших читачів надсилати нам докладні звідомлення з виборчої акції до самоуправних установ. У звідомленнях просимо насвітлювати хід передвиборчої підготови, цілої дальшої акції, самих виборів, тактику украй-ці у відношенні до поляків та жидів і навпаки, можливі зловживання, тощо. Ці дописи будемо радо поміщувати, бо хочемо, щоб українське громадянство мало докладну картину теперішних виборів.

Редакція.

НОВИНКИ

3 Лютий

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 21. січня 1939.
Максима прп.
Лат. Власія еп. м.
Сонце: схід — 6.57, захід — 16.20.
Місяць: схід — 16.21, захід — 6.26.

Завтра: 4. лютого. Субота.
Ст. ст. 22. січня 1939.
Тимотея, Атанасія.
Лат. Вероніка, Андрія.
Сонце: схід — 6.56, захід — 16.21.
Місяць: схід — 17.44, захід — 7.0?
Повня місяця в год. 6.55.

—o—

— **Вечір скрипкових творів** у виконанні учнів проф. О. Москвичева (вищі роки) відбудеться в неділю 5. лютого 1939. в год. 19-ій в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програмі твори: Моцарта, Бетовена, Мендельзона, Паганінія, Брука і інші. 1—2

— **Філія „Союзу Українок“** повідомляє Вп. Пань, що чергові ширші сходини відбудуться в пятницю 3. II. в год. 6. веч. в домівці Т-ва, Сикстуська 46.

— **Пригадуємо,** що санітарний курс у філії „Союзу Українок“ з рамени Гігієнічного Т-ва, розпочинається 2. лютого в Народнім Домі, вул. Рутовського 22. Додаткові вписи приймає філія С. У. вул. Сикстуська 46. в год. 11—13.

— **Секція Українських Студентів-Германістів** у Львові організує свою власну бібліотеку. З браку фондів на таку ціль Секція мусить звернутися до українського громадянства з гарячим проханням помогти їй у цьому ділі, надсилаючи німецькі книжки з ділянки літератури, історії, культури на адресу: Степан Вайда, Львів Міцкевича ч. 11.

— **Загальні Збори аплікантів при СУА** відбудуться в неділю 5. ц. м. в год. 16-ій у Львові в домівці при вул. Костюшка 5. Програма зборів звичайна.

— **Просфори.** В неділю 5. ц. м. традиційну просфору уладжує товариство „Міщанське Братство“. Просфора відбудеться у власних салях в Ринку ч. 42, II. пов. Початок в годині 12. вполудне. — Традиційну просфору уладжує теж Комітет будови церкви й захоронки РШ та чит. „Просвіти“ в Новому Знесінні в неділю 5. ц. м. в год. 5. пополудні. — Цього самого дня уладжує теж просфору Церковне Братство, Кружок РШ, Батьківський Комітет та інші установи Левандівки в год. 4.30 пополудні в домівці чит. Просвіти в Левандівці при вул. Широкій 27.

— **Вечірка „Червоної Калини“ і ТОПІЖ-у.** Довідуємося, що комітет цієї вечірки, яка відбудеться 4. лютого ц.р. постарався про винайм не тільки всіх саль „Народнього Дому“ на I. поверсі разом із жовтою салею, але і про велику театральну салю для вигоди гостей, щоб усім було простірно й вигідно.

— **Защо притягнули до відповідальности о. С. Зубрицького?** Перед городським судом у Болехові зізнавав як свідок о. Севастіян Зубрицький, парох Чолгав коло Болехова. Записуючи до протоколу імя і прізвище свідка, суддя подиктував протоколянтові: „Кс. Венява Зубрицкі“. Тоді св. о. Зубрицький чемно відозвався, що його імя є „Севастіян“, а не „Венява“, підкреслюючи що „Венява“ — це гербове імя. Колиж суддя запитав, чи має скреслити слово „Венява“, о. Зубрицький спокійно і тактовно притакнув, додаючи, що це йому байдуже. По розправі надійшло до староства в Долині карне донесення проти о. Зубрицького за проступок зі ст. 18-ої (демонстраційний вияв легковаження в публичнім місці до польської держави або державних установ). Згаданого проступку мав допуститися о. Зубрицький тим, що домагався демонстраційно скреслення в суді слова „Венява“. Староство, розглянувши справу, увільнило о. Зубрицького від вини і кари, бо не доглянуло за ним ніякої вини.

— **Нова матура для екстерністів.** Як подає польська преса, міністерство віроісповідань та шкільництва затвердило новий правильник матуральних іспитів в ліцеях нового типу для кандидатів приватних шкіл і для таких шкіл, що не мають повних прав державних шкіл та екстерністів. Правильник уводить кілька новинок. Іспити складатимуться із чотирьох предметів письменно та 11 устно. Устійнено, що час іспиту з одного предмету не може переступати 30 хв. При іспитах екстерністів уведено нову корисну новинку, що іспити можуть екстерністи складати необмежену скількість разів, не три рази як досі. Екстерністи, які хочуть складати матуру, мусять мати бодай 17 і пів року життя, мусять виказатися відбутою військовою службою або військового вишколу в літньому таборі, крім того свідоцтвом моральности. Іспити для екстерністів будуть відбуватися 4 рази до року й допускатимуть до них тільки тих, що мають свідоцтво закінченої 4 кл. гімназії нового типу або 6 кляс старого типу. При матуральних іспитах, крім нот із поодиноких предметів, даватимуть теж ноти зі загальної освіти та з умового розвитку.

— **Арештували аспіранта поліції у Львові.** Недавно тому арештовано в X. комісаріяті поліції у Львові постерункового Пекловського за якісь надужиття. У звязку з цією справою розведено дальше слідство, яке торкнулось також керівника цього комісаріяту аспіранта Р. Світальського. Його перенесли до VII. комісаріяту. В останніх трьох днях Світальського переслухували судді кілька разів. Очевидно, що справа мусіла бути для Світальського некорисна, коли його вчора арештували. Подробиці є заслонені тайною слідства.

— **Постріл і рана від каменя.** У вівторок в полудне покликали рятункове поготівля на вул. Лелевеля, на якій 23-літню Ванду О. зранили в ногу від пострілу. Поготівля перевезло її до лічниці Обезпечальні. Також в околиці вул. Лелевеля, а саме на Академічній площі поготівля подало поміч 21-літньому пожежникові Жигмонтові Добжанському, якому удар каменем зранив ніс.

— **Львівська хроніка.** Справді наївною виявилася Кляра Пост з вул. Сонячної, яка під обіцянкою подружжя дала Яковові Байнові 500 зол., з якими він виїхав до Тернополя. — У ресторані Ґурського при вул. Хорущини вкрав хтось емерит. радникові маґістрату футро й шапку-кримку вартости 500 зол. — У дентистичній ждальні В. Маєвській украв якийсь злодій золотий нараменник вартости 300 зол. — До помешкання Ст. Сороки при вул. Личаківській прийшла якась незнайома жінка, яка представилася знайомою його субльокаторки. Тому, що субльокаторки не було вдома, жінка Сороки впустила незнайому до кімнати субльокаторки. „Гість“ використав той час, в якому господиня вийшла на хвилину з кухні, що розбив шафу та забрав із неї білля й гардеробу. — Поліція арештувала дві сестри Рудкес, які переховували у себе крадені вудженини.

— **Кара на польських спортовців.** Польська футбольна репрезентація грала перед двома тижнями міждержавні змагання у Парижі з репрезентацією Франції. Ці змагання закінчилися скандальною програною польської дружини, яка виявилася для не дуже великих мистців в европейськім футболі зовсім слабим противником. Польська преса почала з цього приводу нагінку проти деяких змагунів, закидуючи їм, що вони перед змаганнями вели себе не так, як пристало змагунам, гуляли по ночах і запивалися алькоголем, що мало свій вплив на вислід змагань. Польський футбольний союз повів у цій справі слідство, яке закінчилося гострими карами на кількох змагунів М. Матіяса з львівської Погоні та В. Ґуру з Краковії припинили у правах членів олімпійської дружини. Крім того припинили теж у правах члена олімпійської дружини змагуна Пеца. Змагунів Щепаняка, Ница й Дитка покарали наганою. Крім того футбольний союз наказав спортовому капітанові не виставляти трьох перших змагунів до державної репрезентації. Як бачимо, то ці гострі кари є найкращим доказом, що деякі змагуни справді весело забавлялися підчас поїздки до Парижа.

Що писало „Діло“ 50 років тому

Субота, 2. лютого 18[illegible]

„В ІНТЕРЕСІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІ[illegible]

„Діло“ передрукувало з німецького орган[illegible] рочехів „Політік“ розмову львівського допи[illegible] гр. Войтіхом Дзедушицьким про українську [illegible] На питання: „Що треба би зробити для [illegible] руського питання, коли ви пане графе, гадаєте, [illegible] таке питання істнує?“ Граф Дзедушицький від[illegible]

„Руське питання істнує не тільки в Австрії [illegible] його хід може мати вплив і значіння для [illegible] славянщини. В казуїстику розвязки того питання [illegible] ніяк не можу запускатися, але думаю, що це [illegible] в інтересі руської шляхти і поляків, в інтерес[illegible] стрійської монархії та европейської цивілізації — [illegible] ще у вищій мірі в інтересі самого руського [illegible] — щоби в Австрії дана була можність і [illegible] самостійного розвитку руської мови.“

РУДОЛЬФ І ЗАГРАНИЧНА ПОЛІТИКА АВСТР[illegible]

„Які наслідки може мати смерть [illegible] дольфа на політичні справи, особливо на загран[illegible] політику, важко ще нині сказати. Але [illegible] стичне, що в цю пору французька преса [illegible] час покійника і намагається доказати, що він [illegible] рішучим противником союзу з Німеччиною — [illegible] гляд, що виглядає на дуже неймовірний. З другого боку австрійська централістична преса [illegible] вже від давна на те, що покійний був [illegible] ставлений до теперішнього уряду Австрії.“

„П. ІЛЯРІЯ ОРТИНСЬКОГО,

студента медицини в Кракові, русина, [illegible] гальні збори краківської „Читальні академічної“ [illegible] ступником голови. З цього видно, якою повагою [illegible] сять тішитися русини академики в Кракові.“

Справа Бібліотеки „Діла“.

ПІД УВАГУ ВСІМ ТОЧНИМ ПЕРЕДПЛАТНИ[illegible]КАМ „ДІЛА“.

РЕДАКЦІЯ „ДІЛА“ ЗАСИПАНА [illegible]СТОВНИМИ Й УСТНИМИ ЗАПИТАМИ [illegible] СПРАВІ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“. ЗАЯВЛЯЄ[illegible] ЩО НАША БІБЛІОТЕКА ІСТНУЄ [illegible] КНИЖКИ ЗА ГРУДЕНЬ 1938 І СІЧЕНЬ [illegible] НЕ ПОЯВИЛИСЯ ДОСІ З ЧИСТО ТЕХНІ[illegible] ПРИЧИН ТА БЕЗ НІЯКОЇ ВИНИ [illegible]ДАКЦІЇ. ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ [illegible]НУТЬ ЇХ ЩЕ ЦЬОГО МІСЯЦЯ. РЕДАК[illegible] ВЖИЄ ВІДПОВІДНИХ ЗАХОДІВ, ЩОБ [illegible] ДАЛІ СПІЗНЕННЯ В ДОСТАВІ МІСЯЧ[illegible] ВИПУСКІВ НЕ БУЛО.

— **Підвищення контингенту польських [illegible]кових робітників до Німеччини.** Польська [illegible] повідомляє, що на днях виїхав до Берліна [illegible]ставник польського уряду, щоб нав[illegible] реговори з німецькими урядовими [illegible] справі підвишки контингенту польських [illegible] нових робітників, що цього року мають [illegible] до Німеччини, з 60.000 на 90.000 осіб.

— **Пожежа лісу в Долинщині.** В [illegible] лісі на терені громади Сукіль, долинського [illegible]віту, вибухла пожежа, що знищила 120 [illegible] метрів букового дерева, вартости коло [illegible] зол. Пожежу спричинили правдоподібно [illegible] робітники, залишивши вогонь у [illegible]

— **Обкидали поїзд камінням.** ПАТ [illegible]ляє зі Станиславова: На відтинку між [illegible]чими станціями Голосків-Хлібичин [illegible] сібники обкидали камінням пос[illegible] ч. 103 Варшава—Букарешт, що саме [illegible] Вибили 3 шиби, одну особу легко [illegible] Про випадок повідомлено прокуратуру [illegible]ного суду в Коломиї. Поліція веде [illegible]

— **Помер оборонець Перемишля.** У [illegible]пешті помер у 79. р. життя ген. Томас [illegible] у 1915 році одним з оборонців [illegible] твердині в часі облоги москалями.

— **Спір двох часописів.** Між [illegible] щоденниками „Дейлі Експресом“ [illegible] Телеграфом“ вирішув оригінальний [illegible] ме, який часопис має найбільший [illegible] клад. Оба щоденники обстоюють, що [illegible] ший наклад осягнуло їх видавництво [illegible] Експрес“ заявив готовість зложити [illegible]лійні ціли 250 фунтів, якщо „Дейлі [illegible] докаже, що його пересічний наклад [illegible] до 2.478.843 примірників, як у [illegible]

— **50.000 жертв землетрусу в [illegible]** [illegible]ляють приблизні обчислення [illegible] стерства внутрішніх справ, досі [illegible] ж 50 тисяч жертв.

— **Рекорд сміху.** В Парижі відбувся [illegible] незвичайно оригінальний конкурс [illegible] стягнуло багато жінок та мужчин [illegible]

рода була 20.000 франків. Один із найдотепніших паризьких конферансієрів оповідав учасникам конкурсу дотепні анекдотки, жюрі приглядалося збоку пильно, хто з учасників найщиріше та найголосніше зуміє з дотепу сміятися. Першу нагороду розділили рівномірно між молоду квітярку та коминаря, які вдоволили жюрі у сто відсотках.

—o—

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЛЮДИ ЗА МРЯКОЮ".

Французька фільма на підставі повісти відомого сучасного письменника Пер Мак Орляна. Цей письменник залюбки змальовує трагічні контрасти темпераментів і подій, залюбки грає на нервах своїх читачів. У фільмі переданий дуже добре мрячний настрій побережжя в Гаврі та людей, що докотились до останньої життевої пристані. Одні шукають забуття на дні склянки, другі на дні моря, треті — таких нема між головними дієвими особами — можуть визволитись від примарного середовища виїздом на вольне море. До Гавру приїхав вояк-дезертир, що хоче втекти за море. Ми не знаемо його минулого; всю симпатію для нього маемо тільки від враження, що він утомлений дотеперішнім життям і хоче почати нове краще. У підзорливому бараці, що стае захистом для ріжних „колишніх людей" він зустріне молоденьку дівчину, якої єдиним бажанням стае теж утекти у новий світ. Над головами молодої пари нависла мряка. Всі довкола, з якими вони мають до діла, це люди, що мусять „вирівняти рахунки" з ріжними ворогами. Атмосфера злочину, помсти та жаги. Між темними типами зі замряченим минулим бачимо прецікаві постаті — кожна інша. Властник вічного бараку помагае всяким приблудам з подивугідною добротою самаританина, не розстаючись з револьвером, — якийсь маляр піде втопитись у морі, щоб залишити свій одяг, пашпорт і гроші тому, що хоче почати краще життя. Замість геппі-енду скрегітливий акорд трагедії. Маленька собачка-приблуда, що знайшла собі пана, за те, що ненароком урятував її життя, належить своєю ролею до тих драматичних ефектів, які залишають більше враження, ніж один великий „трік". У головних ролях першорядна пара артистів — Жан Ґабен і Мішеля Морган.

Кіно „Химера": „ГОЛОС МАТЕРІ".

Це музична драма німецькою мовою, італійського виробництва зі славним королем тенорів Беніяміно Джілі і співачкою „Ля Скалі" з Мілянo Марією Чеботарі, мабуть таки землячкою, що зробила собі італійський псевдонім відкинувши закінчення „в". Це зворушлива історія про невинно обвинувачену маму у душегубстві, яку засуджують. Її чоловік, славний тенор, хоче реабілітувати свою жінку при допомозі свого приятеля. Траґедія кінчається геппіендом. Пара головних артистів мае раз-у-раз нагоду співати найкращі оперові арії.

—o—

☦ Посмертні згадки

ІЛЯРІЙ ЮРЧЕНКОВИЧ.

Дня 24. січня ц. р. упокоївся в Ковлі один із скромних, але ревних і невтомних старших громадян нашого міста, Ілярій Юрченкович. Відійшов він майже без терпінь, проживши гідно довгих 76 років і залишивши по собі добру память у цілому місцевому громадянстві.

Небіжчик був найстаршим і найвірнішим передплатником і читачем „Діла" на Волині — майже від 20 років, основоположником усіх ковельських українських організацій: „Просвіти", кооперативи, банку, братства української церкви, членом ріжних гуртків і комітетів до влаштування нац. свят і нарешті вчителем та вихователем десятків представників українського ремісничого світу.

Бл. п. Ілярій Юрченкович був тільки — шлюсарем, мав механічну шлюсарню, працював і навчав молодь не тільки ремесла, але й любови всього рідного. Як голова ковельського шлюсарського цеху небіжчик потрапив зберегти поруч із фаховими інтересами його національне обличчя, потрапив урятувати верстат праці неодному із своїх бувших учнів та інших земляків.

Отак тихо й у тіні вів бл. п. Ілярій Юрченкович свою надзвичайно корисну, будуючу працю.

Хай буде пером йому рідна земля, яку він так любив!

Ковельчанин.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Білий крук.

Недалеко границі, в напрямі на Лавочне лежить собі в Карпатській Україні село. Серединою пливе Ляториця, а боками стоять хати, хижі як казали люди. Коло хат великі сливкові сади, що родять чудові і смачні сливки. А далі на горбах, що вилилися з Бескиду — старі, густі ліси.

Такий мені образ остався в памяті з 1914. р., коли наш повчок невеличок боронив російській армії вступу на мадярські доли. Не знаю, чи багато змінилося від того часу в Нижних Верецьких. Може менше жидівських хат, може сливи повсихали, може ліси вирубані... І напевно священник править по церковнославянськи, а не по мадярськи і напевно вже не „бесельнує" по мадярськи проповідей.

Був я у Верецьких може тиждень, може більше і ані мені в гадці не було, що веречани (нижні!) це щось іншого як люди в Раківці, Завадці, чи іншій Сваляві. Були такі самі затуркані, знали про світ божий стільки, скільки було видно з їх вікна і великим дивом дивувалися, що ми з таких страшенно далеких країв, а говоримо так само як вони. Наші хлопці толкували їм як могли: рисували мапу України патиком у порості на подвірю, співали їм українські пісні і розказували як уміли про історію великого народу. На жаль нас там було тільки одна сотня і займали тільки чотири-пять хат. Решта не чула викладів, ледви чула пісні і зовсім не бачила мап на подвірю.

І ось довідуюся з часописів, що ті Верецькі зажадали ні менше ні більше тільки російської школи. Одинокі в цілій Карпатській Україні. Признаюся, трохи мені стидно стало, бо я все згадую ті закарпатські місцевости, які сходив молодими ногами і в яких... рисував мапи України патиком на порості чи снігу. Видно, в Верецьких за слабо рисував, що той рисунок не вбився в голову веречанам! А може — шкода було вбивати, бо вони москалі?!...

Показується, що так. Там на залитім сонцем Закарпатськім Підгірю лежить село, що хоч говорить „лем пак маленько", „набшівно" і „горі п'тьом" — замандрувало сюди зпід Вятки чи Калуги. Показується, що не дуже треба було боронити їх перед мадярськими жандармами з одної сторони, а москалями з другої, бо це була, так би мовити, ненаша справа.

Зажадали тепер російської мови — дати їм, як це наказує конституція, але нехайже їх учать тієї мови без „местнаво преізношен'я", а твердо, так як мае бути.

Співали колись веречани:
„Кедь би я був катуна
На военку би пішов"...
Тепер може вигойкують:
„Салдатушкі, мілі ребятушкі,
А гдеж ваші маткі..."

Але я думаю, що вони швидко серед українського моря винародовляться і за рік-два заспівають:
„Засвистали козаченьки
В похід опівночі..."

Так як співали кубанці в 1914. р., коли входили після нас у Верецькі...

Тоді не буде в Карпатській Україні білого крука, що хоч і з підскубаним хвостом — усе таки нагадує далеку і чужу північ.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВ.

„Ялинка" на Замарстинові. Дня 21. січня ц. р. улаштував кружок „Р. Ш." ім. Ольги Кобилянської на Замарстинові ялинку для своїх найменших. У гарно прибраній кімнаті, при столиках, накритих скатертями, святочно одягнена дітвора з усміхненими обличчями нетерпляче ждала на початок свята. Кілька хвилин по 4-ій почалося свято йорданським водосвяттям, яке відправив голова місцевого кружка „Р. Ш." о. Мирослав Харина. При взаїмних бажаннях найкращих успіхів у розвитку кружка поділився о. голова проскурою з приявними членами Старшини, запрошеними гістьми, провідницею школи і дітворою, якій роздав одночасно образки. Засвічено ялинку, діти заколядували і при звуках тієї колядки засіли всі до вечері, коло якої немало наклопоталися матері діточок. Та найбільше трудилася сама провідниця, яка мусіла і гостей і діточок доглянути. Підчас вечері кількоро дітей, дбайливо підготованих, прегарно деклямувало, але не вспіли вичерпати наміченої програми, бо свято протягалося, дітвора була втомлена, а церковний дзвін візвав на вечірню молитву. Підчас вечері відспівано многоліття особам, які причиняються морально і матеріяльно до вдержання світлиці, після чого підбадьорені духом приявні розійшлися домів. Головною заслугою активности кружка є повна посвяти праця голови о. Мирослава Харини. Слід також додати, що щасливий добір провідниці, п. Олени Надідки, вказує, як дітвора горнеться до неї. Її тепле відношення до дітвори і матерей — це її найкращі прикмети. До того додамо, що вона й поза обовязковою працею — ніколи не жаліє труду і праці для кружка.

Гість.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

Рідна Школа має поверх 105.000 членів. Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

ПЕРЕМИШЛЬ.

Роковини 22-го січня в Перемишлі. Заходами громадянського комітету в Перемишлі відбулася в суботу 21. січня в год. 19.30 в салі Нар. Дому святочна академія в роковини 22-го січня. Програма була дуже скромна, але в загальному своїм змістом і виконанням зробила на приявних гарне враження. На програму склалися: „Ой у лузі", вступне слово д-ра В. Загайкевича, деклямація п. Е. Малкоф: Олеся „Яка краса", „У горах грім гуде" у виконанні „Перемиського Бояна" під управою проф. В. Вітошинського і реферат студ. Я. Ощудляка. Свято покінчилося співом національного гимну. — В неділю в год. 12-15 о. крил. Ів. Качмар у товаристві двох священиків відправив у катедральному храмі торжественну Службу Божу, якої вислухало численне громадянство Перемишля.

Спорт.

КОМУНІКАТ К. Л. К.

Рада Карпатського Лещетарського Клюбу повідомляє свої філії про зміну речинців міжфіліяльних змагань, а саме змагання у зїзді і слаломі мужчин та жінок відбудуться у Славську в днях 12. і 13. лютого ц. р.

Змагання у скоках відбудуться у Львові 18. II.

Плоский біг мужчин і жінок відбудеться у Львові 19. II.

Зголошення до змагань в Славську слати на адресу: інж. О. Кльофас, Львів, Потоцького 58 а до 7. II. ц. р. включно.

До змагань у Львові слід зголошувати змагунів на ту саму адресу до 14. II. включно. — Причиною зміни речинців невідповідні снігові умовини.

Рада К. Л. К.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К. ЛЬВІВ.

В четвер 2. ц. м. відбудуться у домівці К. Л. К. ширші сходини членів філії К. Л. К. у Львові. На сходинах тих виголосить п. Володимир Сліпко виклад на тему: „Лещетарська заправа та техніка лещетарських бігів." Початок в год. 18.30. Приявність членів обовязкова.

*

У дні 5. ц. м. відбудуться змагання філії К. Л. К. у Львові внутрішньо-клюбові те за відзнаку справности. Старт в год. 9.30. Збірка змагунів на останній зупинці „10-ки" в год. 8. рано.

Траса для мужчин: 12 км., для жінок і молодиків 4 км., для юніорів: 8 км.

Зголошення приймає щодня до суботи 4. ц. м. дижурний в домівці К. Л. К. при вул. Краківській 17. I. п.

ЛЬВІВ — ПОМОРЯ.

Другі в черзі боксерські міжмістові змагання відбудуться в четвер в салі Колісею при вул. Сонячній. У цих змаганнях виступають змагуни Лехії (5) Чорних (2) та України (1). Україну репрезентуватиме Білий у півсередній вазі. Початок цих змагань в год. 11.30 пополудні.

КАТОВИЦІ. ДОМБ — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПОЛЬЩІ 4:1 (1:0, 1:0, 2:1).

Останній тренінговий метч перед виїздом польської гакієвої дружини на мистецтва Світу у Швайцарії приніс несподівану перемогу катовицького Домбу над репрезентаційною дружиною.

—o—

Нові книжки і журнали.

КНИЖКИ:

ЗУСИЛЛЯ Й УСПІХИ. Читанка для молоді. Уложив А. Гаврилко. Кооперативна Бібліотека. Львів, 1938. 8-ка, стор. 24.

ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ за час від 12. березня 1935 до 15. січня 1939. Український Науковий Інститут. Варшава, 1939. Вел. 8-ка, стор. 18.

КАТАЛЬОГ ВИДАНЬ Українського Наукового Інституту в Варшаві. 1930—1938. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1938. Вел. 8-ка, стор. 42.

ЖУРНАЛИ.

БОГОСЛОВІЯ. Трымісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Т. XVI. Кн. 4. 1938. Львів. Зміст: Д-р Артур Лянґґраф: Нос Гесіхтспункте фір ді Айнтейлунґ дес Заттеріс Хрисополітанус. — Д-р Борис Кудрик: Участь духовенства в галицько-українській музичній культурі. — о. д-р Володимир Фіголь: Церковні братства Галицької Гр.-кат. Провінції в XVIII. ст. — Вибрані питання. — Огляди й оцінки. — Всячина. — Хроніка. — Книжки й часописи.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: Не занижувати лету. — о. прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира В. — Наша оборона. — о. Степан Хабурський: Епіклеза. — о. д-р В. Фіголь: Довкола особи св. Йосафата. — Нові книжки. — Всячина.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий місячник. Річник VIII. Ч. 12. грудень 1938. Львів. Зміст: Дм. Николишин: В день Св. Андрея Первозванного. — Ю. Клен: Символ. — Н. Королева: Ля монаделля. — І. Гуляр-Мошцібовичева: Забуті дні. — о. д-р Й. Сліпий: Гордощі Архімедового города. — Г. Костельник: Розмови з Христом. — Д-р В. Пачовський: Билини з часів Володимира Вел. — П. Ісаїв: На стежках культури і науки. — М. Кочубей: Нариси в справах державно-будівничих. М. Демкович-Добрянський: За героїчну духовість. — Рецензії. — Нові книжки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: На окраях днів. — В. Тотомянц: Вплив гомеопатії на суспільне життя в Европі. — І. Копуш: Потреба раціонального керівництва. — Господарські вимоги Польщі під сучасну пору. — З господарських питань. — З досягнень польського етатизму. — К. Кобринський: Кошти посередництва в обороті с.-г. продуктів. — К.: Фінансовий плян нового міністра Франції. — Господарська хроніка. — Серед книг. — Всячина.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 2. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попол. „День без брехні". — Год. 7.30 веч. „Тартюф"

Пятниця 3. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Четвер 2. II. і пятниця 3. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.
2. II. Невольник.
3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Салі Нар. Дому) **Театр Ріжнор.:**
5. II. год. 3.30 Популярна вистава по цінах знижених: Мати наймичка.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
4. II. Пісня Бескиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Білети на пополудневу виставу у Львові в Союзовому Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ.
2. II. Кирпа Львова.
3. II. Царкун у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.
З Калуша іде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Жива звільна" з Люїзою Райнер.
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЛТИК: „Еспанський метелик".
ВАНДА: „Бурґтеатер" та „Пропащих острів".
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Тирол" — Конрад Вейдт.
КАСИНО: Норма Шірер як „Марія Антуанета".
КОПЕРНИК: „Алярм" і кольорова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Невчинне серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Пригоди Томи Сойра".
ПАКС: „Веселка" Вальта Діснея.
ПАЛЯС: „Люди за мрякою".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Коли засяють зірки".
СВІТ: „Ставка на життя", „Тітка Карла".
СВЯТОВИД: „Жид Зюс", „Шейх".
СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина" та ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шанґаю".
УТІХА: „Помста Тарзана" і ревія.
ХИМЕРА: „Голос метеорі" Ван Дейк.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 2. лютого 1939.

7.20 Орх., хор. 8.00 Ранішній денник, 8.15 Розр. концерт, Після богослуження в год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., форт., 13.00 Про Володислава Белзу, 13.15 Орх., спів, 14.45 Малі злопоти гутірка Старого Доктора, 15.00 Для села, 16.30 Форт. речитал Тібора Варги в супр. форт., 17.00 Театр Уяви: „Княжна" Ст. Веселовського, 17.40 Розр. концерт, 19.30 Пісні у вик. Левпо-Слонецької (альт) у супр. форт., 19.40 Фільм. огляд, 19.55 Серед львівських фільмовців, 20.15 Що діється у Закопанім, звук. репортаж, 21.00 „Вербум нобіле" оп. Монюшка, 22.15 Танк. музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 3. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Весна, Комунікати союзу сіль. господинь, 11.00 Для шкіл: Поет із країни Розток, словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Легка музика, тенор, із пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл.,** 14.30 „Теребовля" виїмок із пов. Косак-Шуцької, 14.45 Програма на завтра, 14.50 Хлібороб. біржа, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Скрипка, форт., 17.00 Перша польська театр. вистава на Шлеську, 17.15 Із забутих пісень В. Познака, сопран, тенор, форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, 18.30 Театр Уяви: „Хламітти" на осн. Родзевичівни, 19.00 Гутірка зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт. 21.00 Ґріґ: „Олаф Трігвазон", міш. хор, симф. орх., сопран, мецосопран, бас-барит., 22.00 „Кросіє" гутірка, 22.20 Танк. музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.00 Закінчення програми.

Субота, 4. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., .00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Орхестра, 14.40 Господарські вістки, програма на завтра, 14.50 Що зробити, щоб хліборобство оплачувалося, 15.00 Для дітей: Оповідання, образок, 15.20 Дута орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Бах: „Кантата Домініка", 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Мова — скарб народу, словно-муз. авд., 19.20 Розр. концерт: орх., тенор, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розр. концерт: орх., сопран, тенор, скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спортові вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 2. лютого 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 14.00, 16.00 Орх., 19.10, 20.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Пісні, 12.00, 13.15 Орх., 15.30 Для дітей, 16.00 Орх., тенор, 18.15 Розр. музика, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, КЕНІҐСБЕРҐ 14.15 Легка музика, ЛЯЙТІ 18.35 Скрипка, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Твори Баха й Телемана, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 17.10 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шуман, форт., 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Брадітал. концерти, 22.00 Розр. музика, СОФІЯ 19.30, 20.00 Болг. мельодії.

Пятниця, 3. лютого 1939.

БЕРЛІН 19.00, Нова розр. музика, 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, БУДАПЕШТ 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, форт. музика, 18.00 Авд. із життя верховинців, 20.05, 22.20 Балади Леве, ДРОЙТВІЧ 23.00 „Зузаннина тайна" оп. Вольф-Феррарі, ЛЯЙПЦІҐ 18.20 Шопенівський концерт, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.40 Квартет г-дур Остерчіля, 18.20, 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15, 21.15 Пісні, 19.30 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Царевич" оп. Легара, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00, 20.00 Опера, ШТУТҐАРТ 11.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.20 Пісеньки.

Субота, 4. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Нар. музика, 19.20 Орх. концерт, 20.40 Танк. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.50 Камер. концерт, 20.10, 21.00 „Карнавал" вес. вечір, Гамбурґ 10.30 Орх., 18.30 Нар. пісні, ЛЯЙТІ 20.00 Вальси, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 Оперткові мельодії, 22.10 Форт., МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.10 Давня музика та пісні, 22.20 Танк. музика, ПРАГА 19.25, 20.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.15 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 23.00 „Ля бісбетіка домата" оп. Персіко, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00, 21.00 Бетовенівський концерт.

Радіокутик.

ЖИТТЕВІ НАГОДИ.

Французька радіовисильня Радіо Сіте ввела у свою програму нові авдиції „Життєві нагоди". Що вечора в год. 20.00 пісенкар Шарль Фальо представляє слухачам одного кандидата до використання „нагоди". Кандидати бувають дуже ріжні, може бути пр. винахідник якогось апарату, який шукає капіталіста, підприємець, який шукає спільника, тощо. Інтерв'ю з такою особою триває одну хвилину, за цю хвилину оба розмовці мусять можливо докладно вмпінвати слухачів зі своєю офертою. Якщо почує це особа, яка цікавиться тою думкою, це й є використанням „життєвих нагод".

УКРАЇНСЬКА ТАЙНА РАДІОСТАЦІЯ.

В середущій та східній Европі, від довшого часу, дуже добре чути авдиції нової тайної радіостанції. Це українська радіостанція, яка подає авдиції пропаґандивного характеру. Ці авдиції передавані двічі денно в год. 6.45 та 17.00 на хвилях між 28 та 36. м. у мовах: українській, німецькій та польській.

БІРЖА.

Львів, 1 лютого 19[...]

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. [...] — Доляри америк. 5.25·00 — Дол. [...] 5.24·20 — Фльорени гол. 287·22 — Франки франц. 14·07 — Франки шв. 12[...] — [...] нти анг. 24·88 — Гульдени дан. [...] — Корони чеські 10·75 — Кор. дун. [...] — Кор. норв. 124·05 — Кор. шв. [...] — [...] італ. 16·40 — Марки фінляндські [...] — марки нім. 75·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 1. лютого 19[...]

1 кг. масла десер. бльок. без оп. [...]
1 кг. масла сочкох. вкл. з опак. [...]
молоко 17—18 [...]
1 кг. веиь [...]

Тенденція вдержана на масло і молоко, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКА.

Курси чужих мов (німецької, французької й англійської). З днем 15. [...] ц. р. відкриває Головна Управа Рідної Школи у Львові загальні курси [...] мов: німецької, французької й англійської. Курси будуть проведені в [...] при вул. Мохнацького ч. 12; щоби [...] спромогу брати участь у курсах [...] що мають денне заняття, заняття в курсах будуть відбуватися у вечірніх годинах. Зголошуватися щоденно [...] 8—15 год. в реферантурі Рідної Школи вул. Сикстуська 46, де можна буде дістати докладніші інформації.

Гол. Управа Рідної Школи.

282

Курс рисунків. Дня 16. лютого [...] відкриває Управа Р. Ш. курс рисунків [...] Курс буде приміщений при вул. [Мохнацького] ч. 12 у школі Рідної [...] Зголошуватися щоденно в реферантурі середніх шкіл Р. Ш. в годинах від [...] при вул. Сикстуській ч. 46.

Гол. Управа Рідної Школи.

282

Замість вінка на могилу бл. п. [...] Юрченка, незабутнього спільника [...] ма Юрченкович і М. Гринюк [...] складає зол. 15.— на Рідну Школу.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла" **Рідній Школі**: о. Роман [...] Райське 5.—; збірка з парохії [...] зол. 20.70; М. Кульматицький [...] зол. 5.—.

РІЖНІ

НА КАРНАВАЛ убрання [...] кінгові, французькі [...] Колонтая 10, тел. 215-27.

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку [...] сописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції [...] мо за післяплатою.

Ціни: друки
Zawiadomienie wysyłkowe [...]
Gazetowa książka nadawcza [...] оправлена (120 карток) [...] оправлена (200 карток) [...]
Książka rozsyłkowa на 480 пост. [...] на 960 пост. [...]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj **Wydawca:** Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.